

1 db határozati javaslat

KÉPVISELŐ-TESTÜLETI ELŐTERJESZTÉS

Előterjesztő: Dr. Szathmári Anita osztályvezető

Tárgy: Környezeti állapotjelentés

Ügyintéző: Szabó Nóra ügyintéző

Iktatószám: /2018.

Melléklet: 1. melléklet: Környezeti állapotjelentés
2. melléklet: Tájékoztatás a TUNGSRAM Operations Kft. gyárának területén és annak környékén folyó kármentesítés jelenlegi állásáról

Feladatot jelent: Jogi és Városüzemeltetési Osztály

Véleményező bizottság: Gazdasági, Fejlesztési és Környezetvédelmi Bizottság

Bizottsági elnök: Bertalan János

Egyéb véleményező szerv: -

Törvényességi véleményezésre benyújtás időpontja: 2018. június 13.

Törvényességi ellenőrzést végezte: Dr. Szathmári Anita aljegyző*h. Dr. Bertalan T. 2018.06.13.*

Látta: Koláné Dr. Markó Judit jegyző

Egyéb meghívottak: Györffy István – TUNGSRAM Operations Kft., istvan.gyorffy@ge.com

NYILVÁNOS ÜLÉS / ZÁRT ÜLÉS

Hajdúböszörményi Polgármesteri Hivatal
JOGI ÉS VÁROSÜZEMELTETÉSI OSZTÁLYTÓL
4220 Hajdúböszörmény, Bocskai tér 1.
(52) 563-200 Fax: (52) 563-296
www.hajduboszormeny.hu

TISZTELT KÉPVISELŐ-TESTÜLET!

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (továbbiakban: Ktv.) 51. § (3) bekezdése szerint „a lakóhelyi környezet állapotának alakulásáról a települési önkormányzat szükség szerint, de legalább évente tájékoztatja a lakosságot.”

Jelen előterjesztés keretében a város környezeti állapotjelentésével egy időben, és ahhoz kapcsolódóan hozzuk a Képviselő-testület 151/2017. (VI. 29.) Önk. számú határozatában kért GE Hungary Kft. gyárának területén és környékén folyamatban lévő kármentesítés előrehaladásával kapcsolatos tájékoztatót.

I. Környezeti állapotjelentés

Hajdúböszörmény Város Önkormányzata szem előtt tartva a fenti rendelkezést az elmúlt években is rendszeresen tájékoztatta a lakosságot a település környezeti elemeinek állapotáról, változásáról, az aktuális környezeti problémákról. A hosszú távú tervezés fontosságát figyelembe véve Hajdúböszörmény Város Önkormányzata rendelkezik Környezetvédelmi Programmal, Fenntarthatósági Tervvel (Local Agenda 21-el), továbbá társulási szintű hulladékgazdálkodási tervvel.

A mellékelt állapotjelentés 2017. évre vonatkozóan környezeti elemenként haladva veszi számba a hatóságok, illetékes cégek által ismert adatokat, információkat, programokat és a lefolytatott vagy folyamatban lévő eljárásokat, azok eredményeit. Az anyag elkészítéséhez adatokat, információkat szolgáltatott a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Debreceni Járási Hivatala Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztálya (továbbiakban: Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztály), a Hajdú-Bihar Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Igazgatóhelyettesi Szervezet Katasztrófavédelmi Hatósági Szolgálat (továbbiakban: Vízügyi Hatóság), a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztály, a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Hajdúböszörményi Járási Hivatala, a Hajdúsági Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft., a Városüzemeltetési Intézmény és a Hajdúböszörményi Polgármesteri Hivatal illetékes ügyintézői.

Az előterjesztés határozati javaslata tartalmaz egy intézkedési tervet, mely az anyagban nyitva maradt kérdésekre, illetve megfogalmazott feladatok kidolgozására biztosít akció tervet, továbbá a hosszú távú problémákat hivatott nyomon követni, kezelni.

II. Tájékoztatás a TUNGSRAM Operations Kft. gyárának területén és annak környékén folyó kármentesítés jelenlegi állásáról

Maga az előterjesztés első részében szereplő környezeti állapotjelentés is tartalmaz tájékoztatást a TUNGSRAM Operations Kft. (előző tulajdonos: GE Hungary Kft.) gyárának területén és annak környékén folyó kármentesítés előrehaladásáról, mely anyag a Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztálytól kapott információk alapján készült. A Képviselő-testület kérésére a TUNGSRAM Operations Kft. is elkészítette a témában a tájékoztatóját, mely az előterjesztés 2. mellékletében található.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy a fenti előterjesztést megtárgyalni, és az alábbi határozati javaslatot minősített többséggel elfogadni szíveskedjen!

„HATÁROZATI JAVASLAT”

Hajdúböszörmény Város Önkormányzatának Képviselő-testülete Magyarország helyi önkormányzatairól helyi önkormányzatokról szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. §-ban meghatározott feladatkörében eljárva a **környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 51. § (3)** bekezdése alapján a „**Környezeti állapotjelentés**” című előterjesztést megtárgyalta, és az alábbi döntést hozta:

- I. A Képviselő-testület a 2017. évre vonatkozó környezeti állapotjelentést elfogadja. Felkéri a Jogi és Városüzemeltetési Osztály vezetőjét, hogy az előterjesztés 1. mellékletének közzétételével a helyi médián keresztül tájékoztassa Hajdúböszörmény város lakosságát a város környezeti állapotáról.

Határidő: 2018. augusztus 10.

Felelős: Dr. Szathmári Anita osztályvezető

- II. A Képviselő-testület az intézkedési terv alábbi feladatait fogadja el:

1. A fűtési szezon elején a Katasztrófavédelem Kéményseprőipari szerve bevonásával az idei évben is tájékoztatni kell a lakosságot a helyes tüzelési technikákról, valamint fel kell hívni a figyelmet a hulladékégetés és a nem megfelelő tüzelőanyagok használatának káros következményeire, a fűtés megkezdése előtt szükséges vizsgálatokra, a hatósági szankciókra.

Határidő: 2018. október 31.

Felelős: Dr. Szathmári Anita osztályvezető

2. A TUNGSRAM Operations Kft. gyárának területén és környékén lévő felszín alatti vízszennyezés ügyében Hajdúböszörmény Város Önkormányzatának folyamatos tájékoztatása, és az illetékes hatóságokkal rendszeres egyeztetés történjen meg a szennyezés minél előbbi felszámolása érdekében.

Határidő: 2019. június 30.

Felelős: Kiss Attila polgármester

Dr. Szathmári Anita osztályvezető

Györffy István projektmérnök TUNGSRAM Operations Kft.

3. A lakosságnál keletkező veszélyes hulladékok begyűjtésére önkormányzati forrásból gyűjtőnap szervezése.

Határidő: 2018. október 31.

Felelős: Dr. Szathmári Anita osztályvezető

Kathy Zsigmond ügyvezető HHG Kft.

- III. A Képviselő-testület elfogadja a tájékoztatást a TUNGSRAM Operations Kft. gyárának területén és annak környékén folyó kármentesítés jelenlegi állásáról.

Határidő: 2018. június 30.

Felelős: Dr. Szathmári Anita osztályvezető

Hajdúböszörmény, 2018. június 13.

Dr. Szathmári Anita
osztályvezető

KÖRNYEZETI ÁLLAPOTJELENTÉS, HAJDÚBÖSZÖRMÉNY (2017)

1. Zaj- és rezgésvédelem

1.1. A Jegyző hatáskörébe tartozó zaj –és rezgésvédelmi eljárások

A környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól szóló 284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet (továbbiakban: Korm. rendelet) értelmében zaj- és rezgésvédelmi ügyekben az elsőfokú hatósági jogkört szabadidős zajforrások (vendéglátóegységek és zenés rendezvények) tekintetében, valamint további a Korm. rendelet 1. számú mellékletében szereplő esetekben Hajdúböszörmény Város Jegyzője gyakorolja.

2017. évben 3 db zaj- és rezgésvédelmi ügyben volt hatósági eljárás.

1.2. A Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztály hatáskörébe tartozó zaj - és rezgésvédelmi eljárások

A **LÁFA PLUSZ Kft.** (4220 Hajdúböszörmény, Kórház tér 5. sz. által üzemeltetett Hajdúböszörmény, Kórház tér 5. sz. alatti telephely tevékenységéből származó zavaró zajkibocsátás ellen lakossági panaszbejelentés kivizsgálása során (2015. évi hatósági ellenőrzés) megállapítást nyert, hogy a mérések ideje alatt a telephelyen folytatott tevékenységtől származó zajkibocsátás nem felel meg a hatályos jogszabályban előírtaknak. A főosztály határidő megállapításával, intézkedési terv benyújtására kötelezte a Kft-t.

Az intézkedési tervet az üzemeltető benyújtotta a környezetvédelmi hatóság részére, és vállalta, hogy a megfelelő zajcsökkentő intézkedéseket megteszi.

2017. évben a megtett intézkedések eredményességét szabvány szerint elvégzett mérés adatait dokumentáló vizsgálati jegyzőkönyvben igazolta.

A **PELLET MAX Kft.** (4220 Hajdúböszörmény, Kis-Bocskai szőlő hrsz: 12573) tevékenységével kapcsolatban tett panaszbejelentését a Hajdú-Bihar Megyei Főügyészség Közjogi Szakág átette a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Debreceni Járási Hivatala Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztályára.

A panasz kivizsgálására a főosztály környezetvédelmi szakügyintézői helyszíni ellenőrzést tartottak a telephelyen, valamint a főosztály belföldi jogsegélyben megkérte Hajdúböszörmény város jegyzőjétől a telephely és környezete szabályozási terv szerinti besorolását.

A helyszínen tapasztaltak, a Polgármesteri Hivatal Jegyzőjének és a Hajdúböszörmény Város Főépítésének levele alapján az alábbiak voltak megállapíthatóak.

A **PELLET MAX Kft.** a Kis-Bocskai szőlő 12558, 12559 és 12565 hrsz alatti területeken raktározás, tárolás és fűrészáru-gyártás, tároló fatermék gyártása-raklapgyártás tevékenységeket végez, mely tevékenységeket a település jegyzője nyilvántartásba vette. A 12561 és 12562 hrsz területen a fűrésztevékenységhez szükséges eszközök tárolása történik.

A telephelyen a fűrészáru gyártással kapcsolatos zajforrásokat üzemeltetnek. A telephely területe a településrész szabályozási terve alapján Kio-ü 70 1044 építési övezeti jelkód szerint

szabályozott gazdasági terület. A telephely környezetében lévő ingatlanok a teljes kertségi területen Mke- mezőgazdasági kertes zóna besorolásúak.

A környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól szóló 284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet 2. § p) védendő (védett) területeket definiáló pontja alapján, a településrendezési terv szerinti Mke besorolású terület nem tartozik a védendő területek közé, a környezeti zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról szóló 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet nem állapít meg zajterhelési határértéket az érintett területre vonatkozóan.

A főosztály zaj elleni védelem szempontjából nem tárt fel intézkedésre okot adó körülményt.

A Formula-GP Kft. (4220 Hajdúböszörmény, Külső-Újvárosi út) által üzemeltetett Hajdúböszörmény, Külső Hadházi út 2. sz. alatti telephely tevékenységéből származó zavaró zajkibocsátás ellen lakossági panaszbejelentés kivizsgálása során (2014. évi hatósági ellenőrzés) megállapítást nyert, hogy a mérések ideje alatt a telephelyen folytatott tevékenységtől származó zajkibocsátás nem felel meg a hatályos jogszabályban előírtaknak. A főosztály határidő megállapításával, intézkedési terv benyújtására kötelezte a Kft-t.

Az intézkedési tervet az üzemeltető benyújtotta a környezetvédelmi hatóság részére, és vállalta, hogy a megfelelő zajcsökkentő intézkedéseket tesz a zajcsökkentés érdekében.

A főosztály 2017. évben helyszíni szemle során ellenőrizte a hatósági ellenőrzés időpontjáig kivitelezett zajcsökkentő műszaki megoldásokat. A főosztályra ismételt lakossági panaszbejelentés nem került benyújtásra a 2017. év folyamán.

Hajdúböszörmény város közigazgatási területén működő telephely vonatkozásában 2017. évben a főosztály részéről zajkibocsátási határérték megtartására kötelező határozat kiadásra két üzemeltető részére került sor:

A GÉSZ-2000 Kft. (4200 Hajdúböszörmény, Turán u. 7.) – 4220 Hajdúböszörmény, Vásártér 20/A. szám, 5791 hrsz alatti ingatlanon zajforrásokat üzemeltető részére, illetve Szabó Imréné (4220 Hajdúböszörmény, Apafi M. u. 70.) - a 4220 Hajdúböszörmény, Apafi M. u. 72. szám alatti, 8363/5 hrsz ingatlanon zajkibocsátással járó fémmegmunkálás tevékenység végzője részére.

A tevékenység megszűnése miatt zajkibocsátási határértékek megtartására kötelező határozat visszavonására került sor 2017. évben a KELTA-MIX Ipari és Kereskedelmi Bt. (4220 Hajdúböszörmény, Szent István tér 4.II/9.) kötelezettnél

- a Hajdúböszörmény, Zombor u. 2. szám alatti telephelyre vonatkozóan kiadott 5237/2002. iktatószámú zajkibocsátási határértékek megtartására kötelező határozat,

- valamint a Hajdúböszörmény, Báthory Gábor krt. 37. sz. alatti telephelyre vonatkozóan kiadott 3705/2003. iktatószámú zajkibocsátási határértékek megtartására kötelező határozat visszavonására került sor.

2. Levegővédelem

2.1. Levegőtisztasági mérések

Hajdúböszörmény levegőminősége – általánosságban - mérsékelt szennyezettként jellemezhető, a legjelentősebb légszennyező forrás a közlekedés. A légszennyező anyagok közül a szénmonoxid (CO) mennyisége a legmagasabb.

A városban 1 db szálló por (PM₁₀ frakció) mintavevő ponton végez a Felügyelőség méréseket 2010. évtől. A mérőpont a város egy kívül eső részén került kijelölésre, a Muraköz téren, a Vízmű területén. A méréseket negyedévente kéthetes mintavételi intervallumban végezték.

Hajdúböszörmény város 2010-2017. évi PM₁₀ szennyezettsége az OLM manuális mérőhálózat mintavételi pontjainak adatai alapján

Szálló por PM₁₀ frakció éves periódusok statisztikai paraméterei 24 órás átlagok alapján

PM ₁₀ (mérőpont száma)		Hajdúböszörmény										Minősítés
		Átlag µg/m ³	Max µg/m ³	Perc. 99.9%	Perc. 98%	Perc. 50%	Elmé- leti db	Gya- korlati db	Adat- rend. %	24 órás h.é. túllép. db	24 órás h.é. túllép. %	
2010	1	33,12	122,60	122,34	116,01	24,45	56	56	100	10	17,86	Megfelelő
2011	1	52,66	137,30	137,08	133,16	38,10	56	56	100	21	37,50	Szennyezett
2012	1	29,03	87,50	86,25	63,38	23,60	56	53	94,6	9	17,0	Jó
2013	1	32,45	89,40	89,15	83,49	28,70	55	55	100	5	9,09	Megfelelő
2014	1	32,15	103,40	102,69	89,79	23,40	57	56	98,3	12	21,43	Megfelelő
2015	1	39,05	158,60	156,01	111,21	26,70	59	59	100	17	28,81	Megfelelő
2016	1	29,07	104,60	103,74	88,99	21,55	56	56	100	6	10,71	Jó
2017	1	24,76	60,10	59,76	53,99	21,7	59	57	96,6	4	7,02	Jó

Jelmagyarázat:

- Az adatrendelkezésre állás mértéke 90% és 75% között van
- Az adatrendelkezésre állás mértéke 75% és 50% között van
- Az adatrendelkezésre állás mértéke 50% alatt van
- Tárgyve nem rendelkezőnk értékelhető adattal

A városban 1 db szálló por (PM₁₀ frakció) mintavevő ponton végeztünk méréseket (2010. évtől).

Szálló por PM₁₀ frakció benzo(a)pirén tartalom éves periódusok statisztikai paraméterei, 24 órás átlagok alapján

PM ₁₀ – BaP (mérőpont száma)		Hajdúböszörmény benzo(a)pirén									
		Átlag ng/m ³	Max ng/m ³	Perc. 99.9%	Perc. 98%	Perc. 50%	Elmé- leti db	Gya- korlati db	Adat- rend. %	24 órás h.é. túllép. Db	24 órás h.é. túllép. %
2010	1	1,89	12,51	12,44	11,12	0,46	56	56	100	21	37,50
2011	1	6,13	34,19	33,95	29,55	1,43	56	56	100	28	50,00
2012	1	2,00	17,15	16,94	12,82	0,07	56	53	94,6	21	39,6
2013	1	2,10	11,67	11,58	9,96	0,41	55	55	100	25	45,45
2014	1	3,28	16,48	16,48	16,23	0,25	57	56	98,3	26	46,43
2015	1	4,11	29,82	29,42	22,75	0,69	59	59	100	29	49,15
2016	1	3,64	28,67	28,60	26,82	0,44	56	56	100	25	44,64
2017	1	2,53	16,6	16,34	11,74	1,23	59	57	96,6	29	50,88

Szálló por PM₁₀ frakció arzén, ólom, kadmium, nikkel tartalom éves periódusok statisztikai paraméterei, 24 órás átlagok alapján

PM ₁₀ fémek (nano-gramm/m ³)		Hajdúböszörmény As, Pb, Cd, Ni										Minősítés
		Átlag ng/m ³	Max ng/m ³	Perc. 99.9%	Perc. 98%	Perc. 50%	Elmé- leti db	Gya- korlati db	Adat- rend. %	Éves határér- ték (I ₀) ng/m ³	Légsze- nyy. iránysz- ám I/I ₀	
2013	As	1,16	4,82	4,60	4,20	0,75	55	55	100	10	0,12	kiváló
	Pb	3,83	18,93	18,91	18,32	2,02	55	55	100	300	0,01	kiváló
	Cd	0,27	2,30	2,29	1,96	0,13	55	55	100	5	0,05	kiváló
	Ni	3,54	9,64	9,63	9,29	2,56	55	55	100	25	0,14	kiváló
2017	As	0,56	1,76	1,73	1,28	0,5	59	58	98,31	10	0,06	kiváló
	Pb	6,13	36,54	35,84	23,11	3,99	59	58	98,31	300	0,02	kiváló
	Cd	0,22	1,08	1,07	0,88	0,14	59	58	98,31	5	0,04	kiváló
	Ni	1,24	3,41	3,4	3,23	1,0	59	58	98,31	25	0,05	kiváló

A 2003 – 2017 évekre érvényes egészségügyi határértékek µg/m³ mértékegységben, 101,3 kPa nyomáson és 293 K hőmérsékleten (szálló por és összetételénél környezeti paraméterekre)

Egészségügyi határérték	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010-2017
Ózon 8 órás mozgó átlag napi max.	110**	120*	120*	120*	120*	120*	120*	120*
Nitrogén-dioxid 1 órás átlag	135	130	125	120	115	110	105	100
Nitrogén-dioxid 24 órás átlag	85	85	85	85	85	85	85	85
Nitrogén-dioxid éves átlag	54	52	50	48	46	44	42	40
Nitrogén-oxidok 1 órás átlag	200	200	200	200	200	200	200	200
Nitrogén-oxidok 24 órás átlag	150	150	150	150	150	150	150	150
Nitrogén-oxidok éves átlag	70	70	70	70	70	70	70	70
Kén-dioxid 1 órás átlag	300	275	250	250	250	250	250	250
Kén-dioxid 24 órás átlag	125	125	125	125	125	125	125	125
Kén-dioxid éves átlag	50	50	50	50	50	50	50	50
Szén-monoxid (CO) 1 órás átlag	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
CO 8 órás mozgó átlag napi max.	5 000*	5 000*	5 000*	5 000*	5 000*	5 000*	5 000*	5 000*
Szén-monoxid (CO) éves átlag	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000
PM10 (szálló por) 24 órás átlag	60	55	50	50	50	50	50	50
PM10 (szálló por) éves átlag	43.2	41.6	40	40	40	40	40	40
Benzol 24 órás átlag	40	10	10	10	10	10	10	10
Benzol éves átlag	10	10	10	9	8	7	6	5

** 8 órás nem átfedő mozgó átlag napi maximuma.

* 8 órás átfedő mozgó átlag napi maximuma.

A határértékek a 4/2011. (I. 14.) VM rendelet, a 4/2004. (IV.7.) KvVM-ESZCSM-FVM együttes rendeletének (a 14/2001. (V.9) KöM-EüM-FVM együttes rendelet módosítása) hatálybalépése miatt változtak (EU jogharmonizáció).

A rendelet tűréshatárokat állapított meg 2005-ig és 2010-ig, melyek ezen időpontokig évente egyenlő arányban csökkennek illetve csökkentek. Jelenleg már nincs érvényben tűréshatár.

O₃ 8 órás mozgó átlag napi maximumának határértékét egy naptári évben, három éves vizsgálati időszak átlagában nem lehet 80-nál többször túllépni 2009. december 31-ig, 2010. évtől kezdve nem lehet 25-nél többször túllépni.

NO₂ 1 órás határérték naptári évben 18-nál többször nem léphető túl.

PM10 24 órás határérték naptári évben 35-nél többször nem léphető túl.

SO₂ 24 órás határérték naptári évben 3-nál többször nem léphető túl

Manuális mérőhálózat mérési eredményeinek rövid értékelése

Szálló por PM₁₀ frakció:

A mérőpontok száma:

A szállópor PM₁₀ frakciójának mintavétele 2010 – 2017. években az EU-s előírásoknak megfelelő 24 órás mintavétellel történt, negyedévente kéthetes mintavételi intervallumban (56 db minta/év). A mintavétel 1 db mintavételi ponton, Hajdúböszörmény, Vízmű telephelyen történt.

PM₁₀ szennyezettség:

Hajdúböszörmény

A mintavétel városi háttér területen történt. A mintavételi pont közvetlen környezetében a közlekedési jellegű kibocsátás nem számottevő, azonban a téli időszakban a lakossági szilárd fűtés-tüzelés jelentős szennyező forrás.

PM ₁₀ mintavételi hely	EOTR	EOV X	EOV Y	WGS84 (tizedesfok)		WGS84 (fok'perc'másodperc'')	
				WGS X	WGS Y	WGS X	WGS Y
Hajdúböszörmény, Muraköz tér	26218335	262144	833466	47.677328	21.491187	47°40'38.15"	21°29'28.17"

2017. évben az éves átlagérték az (éves egészségügyi határérték 62 %-a volt), a nagyobb szennyezettségű napokat jellemző 99,9 és 98%-os gyakorisági értékek és a maximum napi átlagkoncentráció, valamint a 24 órás egészségügyi határérték túllépések száma a vizsgált évek közül a legalacsonyabb volt. Az egészségügyi határérték túllépések a 2017. évi mintavételi periódus fűtési időszakában, február és november hónapokban fordultak elő, és ezeknél a mintáknál a magas PAH (elsősorban a vegyületcsoport jelzővegyülete, a benzo(a)pirén) tartalom alapján a lakossági szilárd tüzelés volt a legmeghatározóbb kibocsátó forrás ezeken a napokon.

A nagyobb szennyezettségű, tájékoztatási küszöbértéket (75 µg/m³-t), és a legnagyobb szennyezettségű, riasztási küszöbértéket (100 µg/m³-t) is meghaladó nap – az előző évektől eltérően – a mintavételi periódusban nem fordult elő. Fentiek alapján a szálló por PM₁₀ frakció szennyezettség 2017. évben-Hajdúböszörményben – 2016. évhez hasonlóan - alacsonyabb volt.

A folyamatosan mérő automata mérőállomással rendelkező városokban (Debrecen és Nyíregyháza) az utóbbi két évben szintén alacsonyabb volt az aeroszol szennyezettség, azonban az egészségügyi határértéket, valamint a tájékoztatási és riasztási küszöbértéket meghaladó PM₁₀ szennyezettségű napok száma kisebb mértékben csökkent, és 2016. évhez hasonlóan alakult. A 2017. évi mintavételi napokon, ezekben a városokban hasonlóan változott a PM₁₀ frakció 24 órás átlagkoncentrációja, mely alapján feltételezhető, hogy Hajdúböszörményben a mintavételi periódusban arányaiban kevesebb nagy PM₁₀ szennyezettségű nap fordult elő, mintha az év folyamán folyamatos mintavétel történt volna. Előzőeket az is alátámasztja, hogy az alap légszennyezettséget jellemző 50%-os gyakorisági érték 2016. évhez képest nem csökkent.

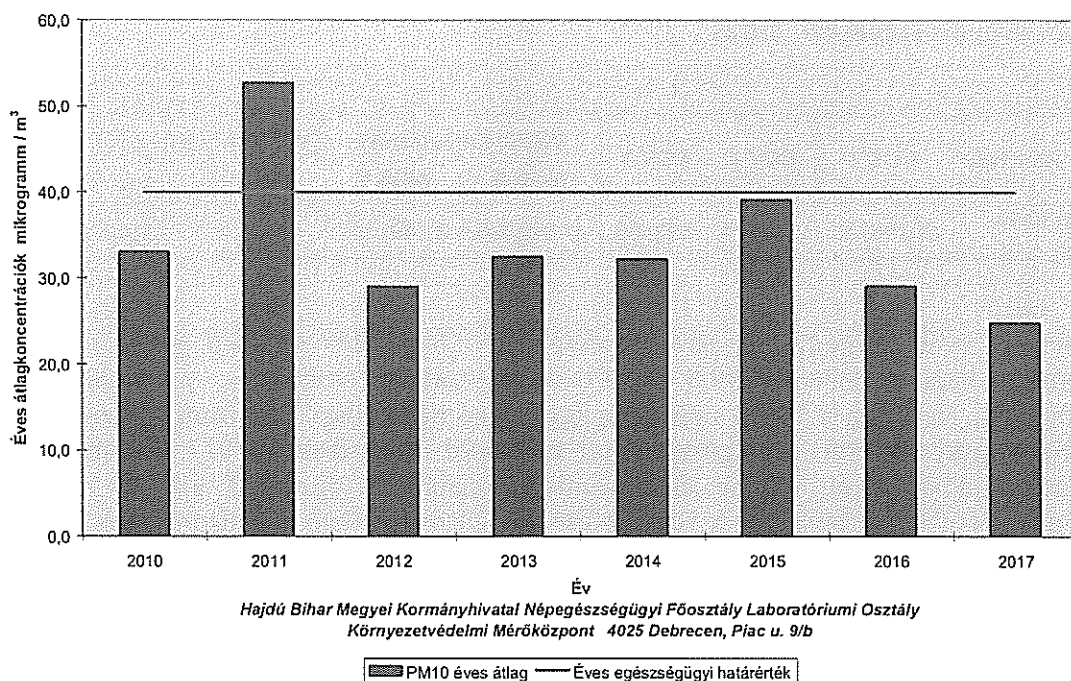
Hajdúböszörményben tehát az utóbbi két évben csökkent a szálló por PM₁₀ frakció szennyezettség, azonban 2016. évhez képest 2017. évben a tényleges csökkenés valószínűleg

kisebbsé lehetett. Hajdúböszörményben, valamint a környező nagyvárosokban az elmúlt két évben tapasztalható aeroszol szennyezettség csökkenés legvalószínűbb oka, az utóbbi két évre jellemző enyhébb téli időjárás, mely a szennyező anyagok felhígulása szempontjából kedvezőtlenebb meteorológiai körülményeken túl, a lakossági szilárd tüzelés meghatározó szerepét támasztja alá a nagyobb szálló por PM_{10} szennyezettségű időszakok előfordulásában.

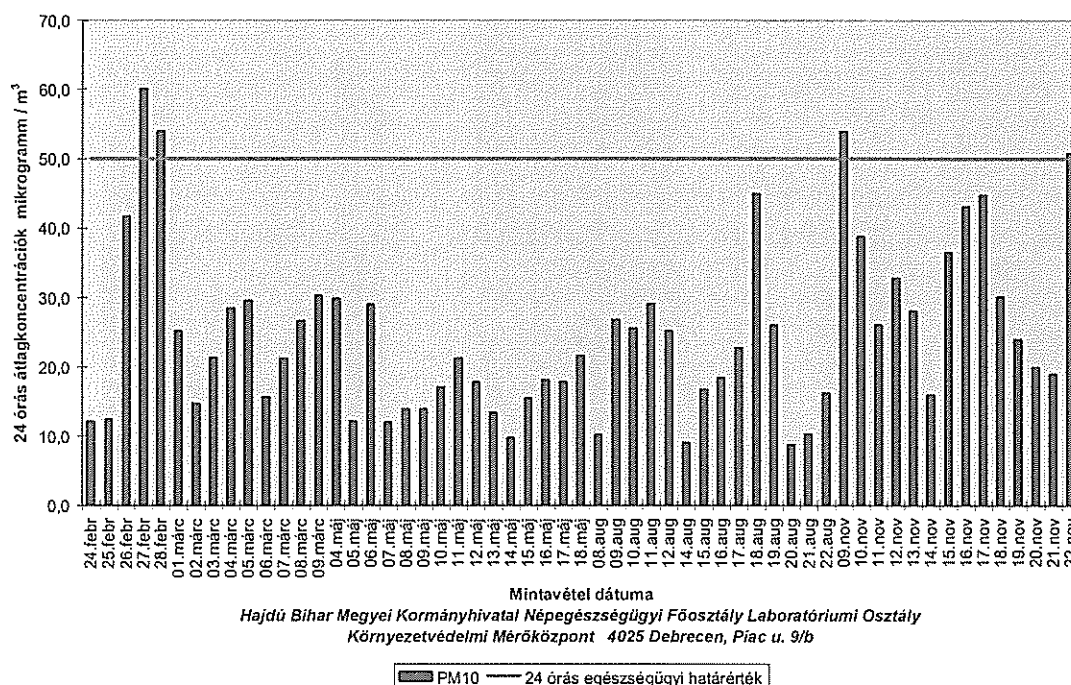
Mivel a mintavétel nem az egész évet, csak a minimálisan előírt, és egyenletesen elosztott évi 8 hetet fedi le, ezért a kiugró 24 órás PM_{10} koncentrációk az éves átlagot nagyobb mértékben befolyásolják, és így az éves átlagkoncentráció, valamint a légszennyezettségi index jelentősen eltérhet, az egész évben folyamatosan végzett mérések eredményeihez képest.

2010 és 2013-2015. évben Hajdúböszörmény város a PM_{10} szennyezettség tekintetében *megfelelő*, **2011. évben szennyezett**, **2012 és 2016-2017. évben** pedig *jó* minősítést kapott a manuális mérőhálózat mérései alapján.

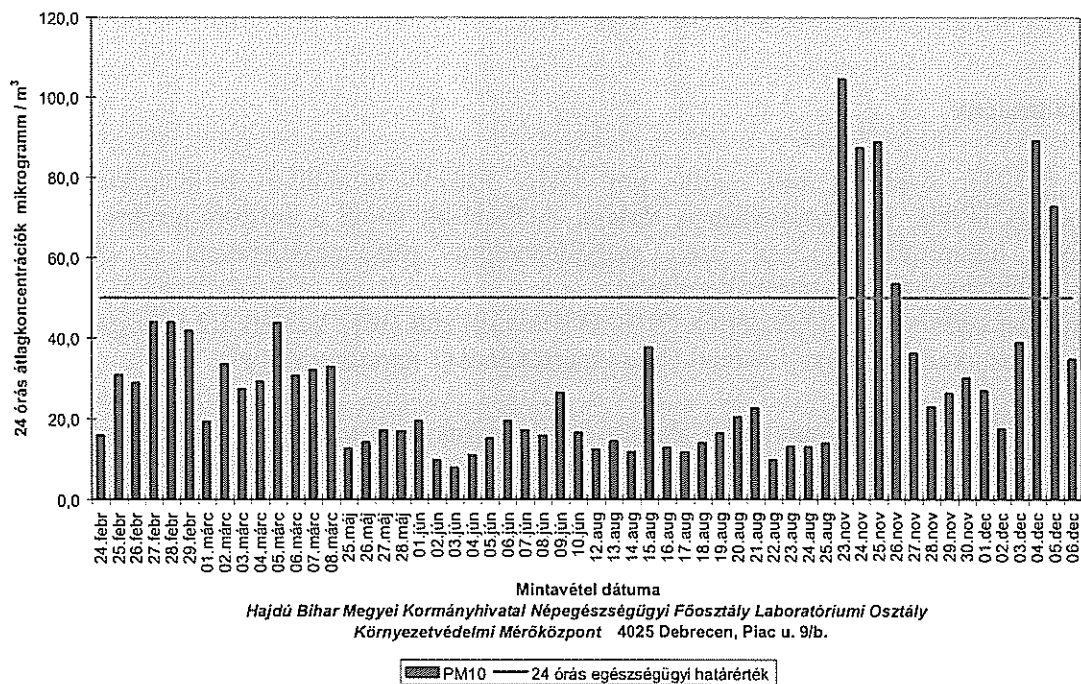
Hajdúböszörmény, Vízmű szálló por PM_{10} frakció 2010 - 2017. év éves átlagkoncentrációk

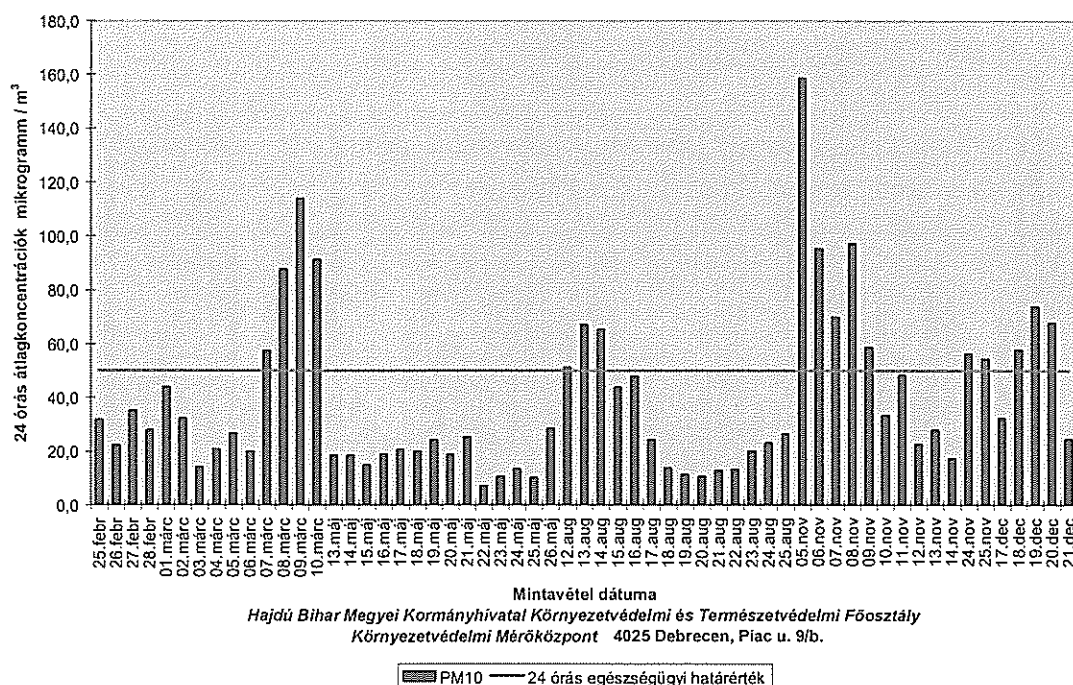
Hajdúböszörmény, Vízmű szálló por PM₁₀ frakció 2017. év 24 órás átlagok

Hajdúböszörmény, Vízmű szálló por PM₁₀ frakció 2016. év 24 órás átlagok

Hajdúböszörmény, Vízmű szálló por PM₁₀ frakció 2015. év 24 órás átlagok

Szálló por PM₁₀ frakció benzo(a)pirén tartalom:

Hajdúböszörmény

A 2010 – 2017. években vett szálló por PM₁₀ frakció mintákból policiklikus aromás szénhidrogének (PAH) meghatározása is történt. A PAH-ok közül a benzo(a)pirénre van csak egészségügyi határérték, amelyet ezen vegyületcsoport jelzővegyületként – és egyben legveszélyesebb anyagaként - tartanak számon.

Az éves magyar egészségügyi határérték 2012. évben változott (0,12 helyett 1,2 nanogrammm/m³), így kis mértékben kedvezőbb az Európai Unió célértékénél (1 nanogrammm/m³).

Az éves átlagkoncentrációk mindegyik évben meghaladták az egészségügyi határértéket, és a mért napi átlagkoncentrációk a fűtési időszakban jelentős mértékben meghaladták a 24 órás egészségügyi határértéket. 2010 és 2012-2014. és 2016. évben a szennyezettség hasonlóan alakult.

A 2011 és 2015. évben kiugró benzo(a)pirén szennyezettség, és az ebben az évben kiugró PM₁₀ egészségügyi határérték túllépések, és különösen a tájékoztatási és riasztási küszöbértéket meghaladó napok száma a lakossági szilárd tüzelés jelentős szerepét erősítik meg a téli PM₁₀ – szennyezettségben.

Az enyhébb téli időjárással, és kisebb szálló por szennyezettséggel jellemezhető 2017. évben - ezzel egybehangzóan - nem mértünk kiugróan magas PM₁₀ frakció PAH tartalmat, azonban a szálló por 24 órás egészségügyi határérték túllépések számának csökkenésével párhuzamosan, a

benz(a)pirén tartalom egészségügyi határérték túllépések száma nem csökkent, ami a téli aeroszol szennyezettségben a lakossági szilárd tüzelés meghatározó szerepére utal. Az előző évektől eltérően a tavaszi, nem fűtési időszakban is mértünk PAH-tartalom határérték túllépést (május 10,11,12.), aminek legvalószínűbb forrásai a környéken esetlegesen végzett építkezési, útburkolat felújítási munkák, vagy lakossági kerti hulladék, mezőgazdasági hulladék égetés lehetett.

A PAH-ok főleg rosszul szellőző, szilárd tüzelésű (fatüzelésnél, biomassza égetésnél is!) kazánokban, a benzin és főleg a dízel üzemű gépjárművekben, valamint nyílt színi égetéskor (pl. tavaszi-ősz időszakban kerti hulladék égetése) és erdőtüzeknél keletkeznek.

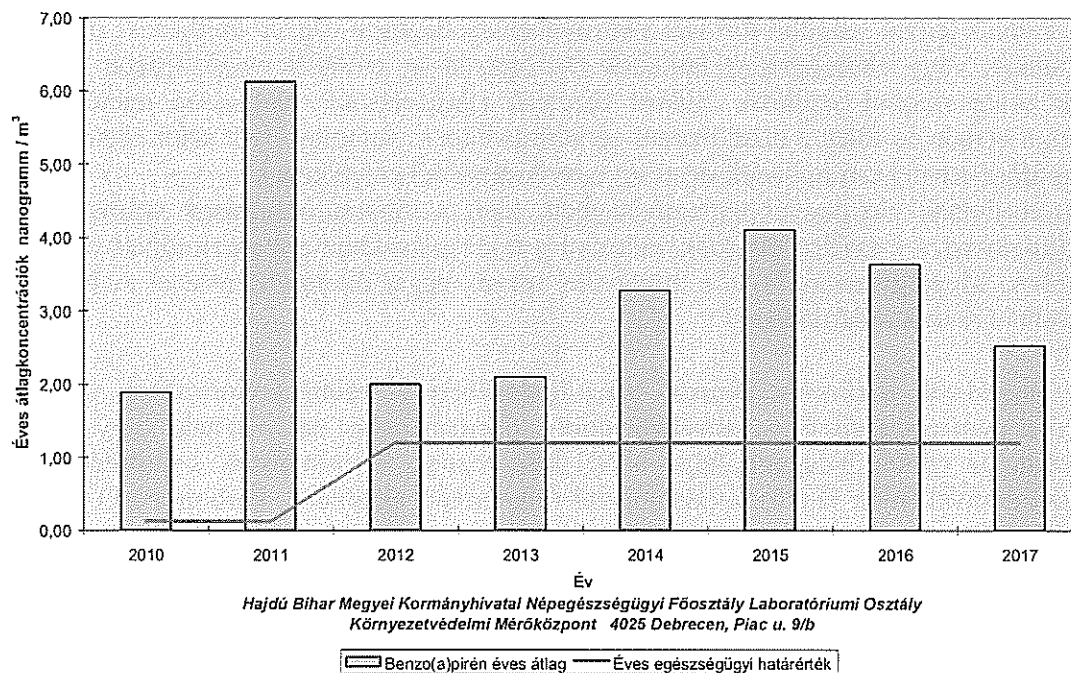
Télen azért fordulnak elő nagyobb mennyiségben, mert a kibocsátó források száma is jóval magasabb (közlekedés + szilárd tüzelés), valamint a feldúsulásukhoz a meteorológiai viszonyok is kedvezőbbek. Megjegyzendő, hogy a mintavétel során, magas ózonkoncentráció mellett (nyári időszak) jelentős részük oxidálódhat.

A szerves vegyületek a tüzeléstechnikai berendezésekben és robbanómotorokban tökéletlen égéskor, az el nem égett gőzfázisú tüzelőanyagból, üzemanyagból származnak, vagy a magas hőmérsékleten, az égőtér hidegebb falán abból keletkeznek, a szénláncok széttöredezésével, összekapcsolódásával (nyílt láncú), oxidációjával (alkoholok, aldehidek, karbonsavak), gyűrűvé záródásával (ciklikus és aromás), a gyűrűk összeolvadásával (policiklikus aromás). A környezeti levegőbe jutva a gőzök a lehűlés hatására kondenzálódnak, vagy a szintén kondenzálódó elemi szénrészecskék (korom) felületén adszorbeálódnak, feldúsulnak és a szálló por $2,5\ \mu\text{m}$ -nél kisebb átmérőjű finom frakcióját alkotják. Általában az inverziós meteorológiai körülményekre jellemző erős lehűlés, pára-köd nagymértékben elősegíti a kondenzációt, valamint a levegőben való felhalmozódásukat.

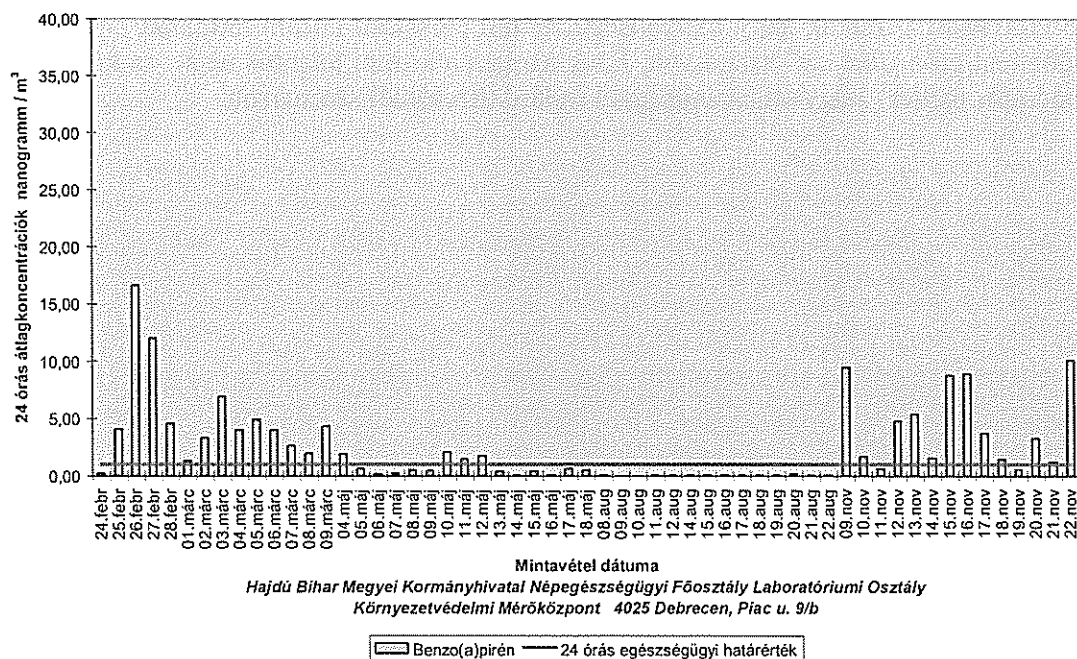
Fenti vegyületek az élő szervezetekre károsak, elpusztítják, vagy meggátolják a szaporodásban a mikroorganizmusokat, ezért használják a füstölést élelmiszerek tartósítására.

A mintavételek során, az $50\ \mu\text{g}/\text{m}^3$ és főleg a $75\ \mu\text{g}/\text{m}^3$ 24 órás PM_{10} átlagkoncentrációt meghaladó esetekben a minták nagy mennyiségű, finom eloszlású korom tartalmát tapasztaltuk, melynek időnként erős „füstgáz” szaga volt. Ezek alapján a korom jelentős része - a közlekedési jellegű kibocsátás mellett - nagy valószínűséggel szilárd tüzelésből származott.

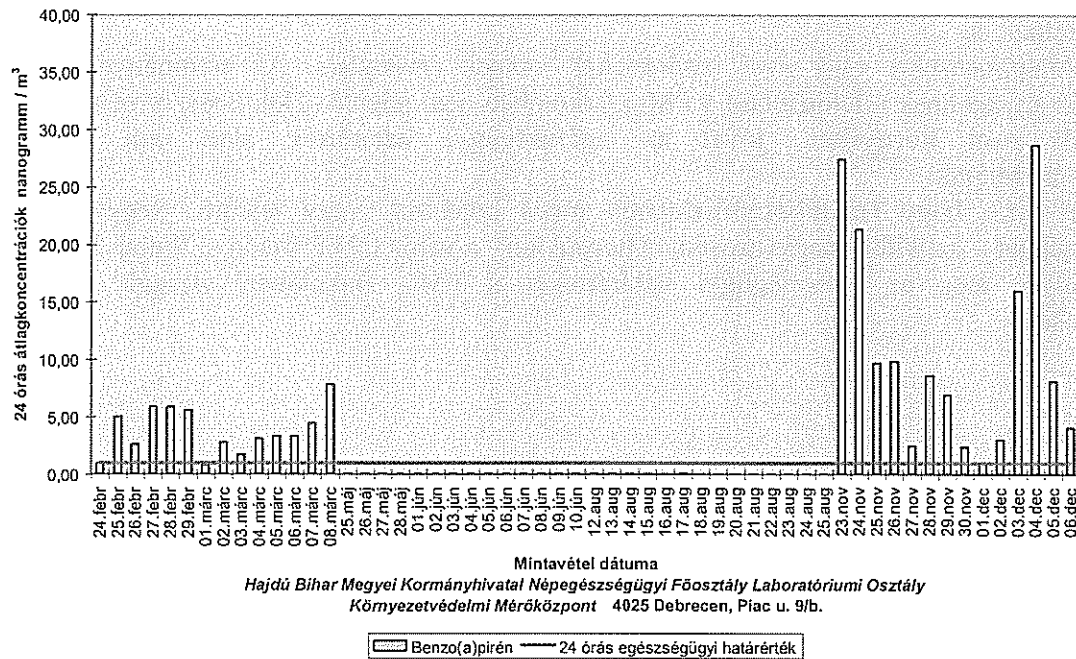
Hajdúböszörmény, Vízmű szálló por PM₁₀ frakció benzo(a)pirén tartalom
2010 - 2017. év éves átlagkoncentrációk

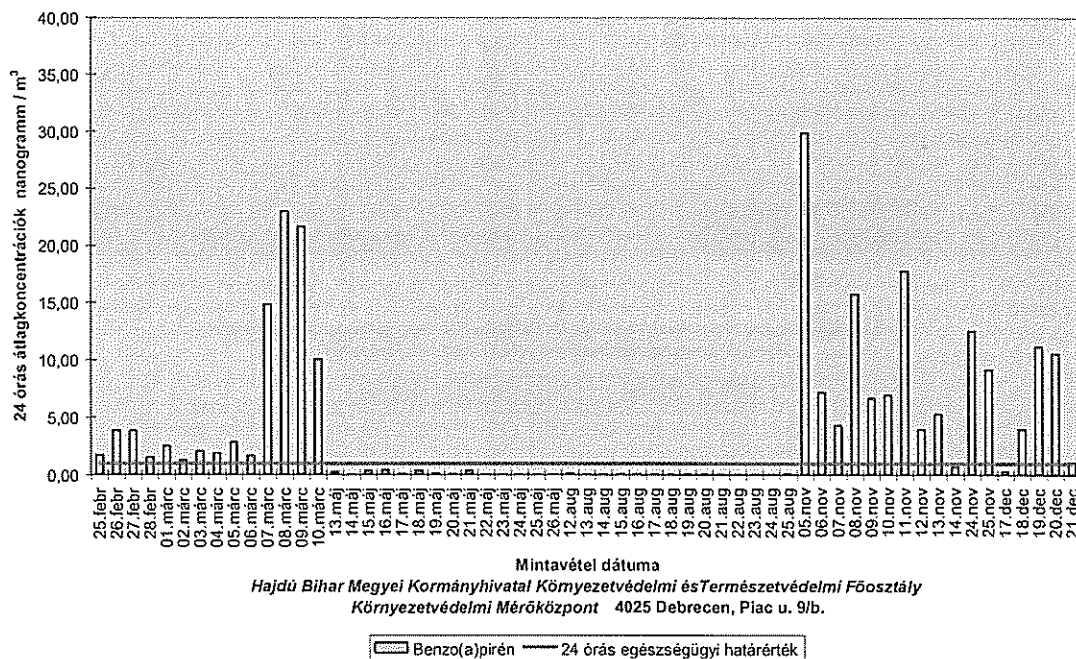
Hajdúböszörmény, Vízmű szálló por PM₁₀ frakció benzo(a)pirén tartalom
2017. év 24 órás átlagok

Hajdúböszörmény, Vízmű szálló por PM₁₀ frakció benzo(a)pirén tartalom
2016. év 24 órás átlagok

Hajdúböszörmény, Vízmű szálló por PM₁₀ frakció benzo(a)pirén tartalom
2015. év 24 órás átlagok

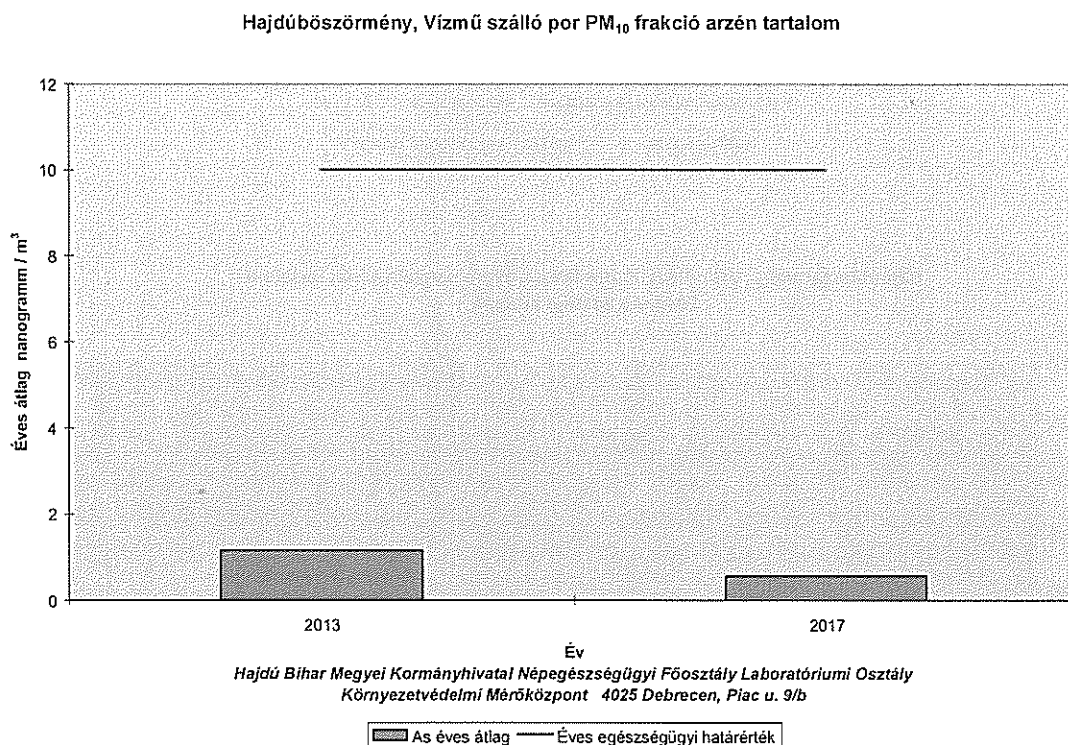

Szálló por PM_{10} frakció nehézfém tartalma

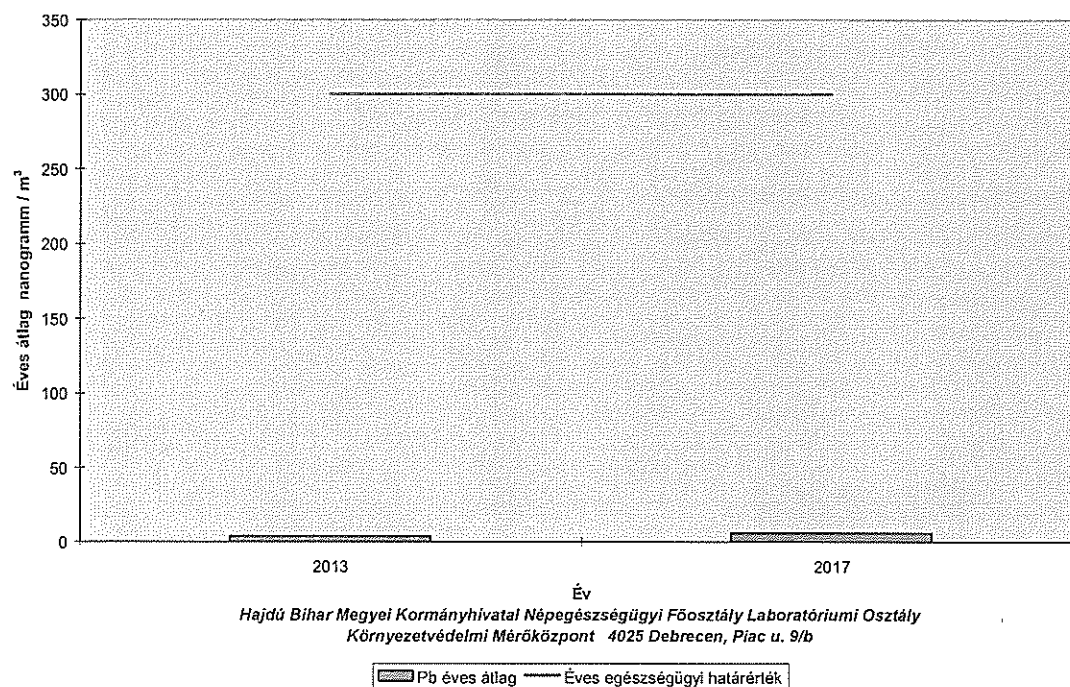
2013 és 2017. évben a PAH tartalom mellet vizsgáltuk a PM_{10} minták arzén, kadmium, ólom és nikkel tartalmát is.

A fenti komponensekre csak éves határértékek vannak érvényben. Az eredmények alapján ezeknek az anyagoknak a feldúsulása a PM_{10} frakcióban nem jelentős Hajdúböszörmény, Vízmű mintavételi pont környékén, jóval az egészségügyi határérték alatt volt az éves átlagkoncentrációjuk.

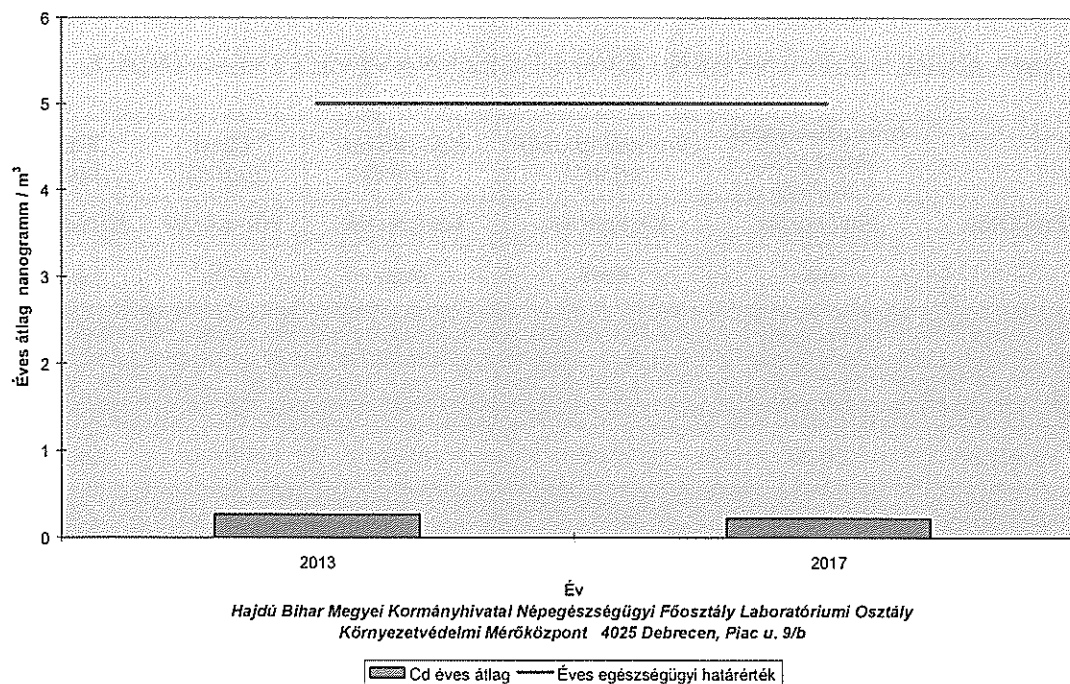
Tekintettel arra, hogy Hajdúböszörményben nincs kohászat, vagy jelentős vegyipar nagy valószínűséggel – az Alföld nagyvárosaihoz hasonlóan - a város többi részén, a főutak közelében sem haladják meg az egészségügyi határértéket a PM_{10} frakcióban vizsgált nehézfém komponensek.

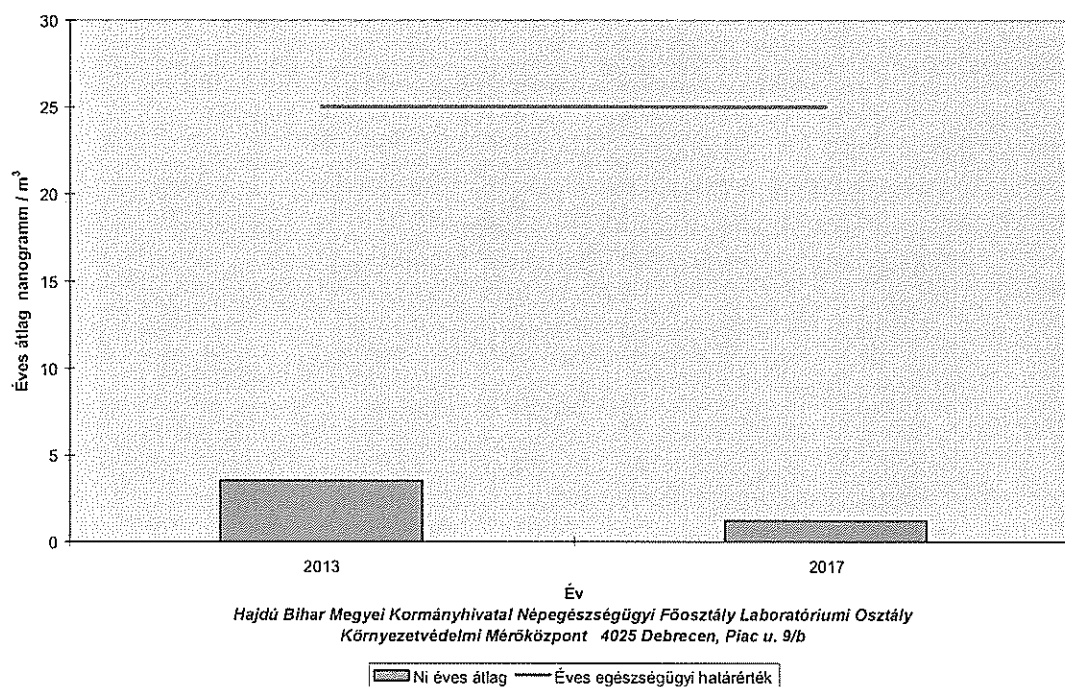
Hajdúböszörmény, Vízmű szálló por PM_{10} frakció ólom tartalom

Hajdúböszörmény, Vízmű szálló por PM_{10} frakció kadmium tartalom

Hajdúböszörmény, Vízmű szálló por PM₁₀ frakció nikkeltartalom

A 2017. ÉVBEN ÉRVÉNYBEN LÉVŐ LÉGSZENNYEZETTSÉGI INDEX

Index	Értékelés	Nitrogén-oxidok (mint NO ₂) (µg/m ³)	Nitrogén-dioxid (µg/m ³)	Kén-dioxid (µg/m ³)	Ózon (µg/m ³)	PM ₁₀ (µg/m ³)
		középérték	középérték	középérték	középérték	középérték
		éves	éves	éves	éves*	éves
1	kiváló	0-28	0-16	0-20	0-48	0-16
2	jó	28-56	16-32	20-40	48-96	16-32
3	megfelelő	56-70	32-40	40-50	96-120	32-40
4	szennyezett	70-140	40-80	50-100	120-220	40-80
5	erősen szennyezett	140-	80-	100-	220-	80-

Megjegyzés:

* 8 órás mozgó átlag napi maximumainak átlaga egy naptári éven belül

2.2. A Járási Hivatal hatáskörébe tartozó levegővédelmi eljárások

Hajdúböszörményben a levegő védelméről szóló 306/2010. (XII. 23.) Korm. rendelet *(a továbbiakban: Lr.)* 36. § (2) bekezdése értelmében, levegőtisztaság-védelmi ügyekben elsőfokú hatósági jogkört 2013. január 1-től (a Jegyző helyett) a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Hajdúböszörményi Járási Hivatala gyakorolja a következő esetekben:

a) a legfeljebb 500 kW_{th} névleges bemenő hőteljesítményű, háztartási és közintézmény tüzelőberendezés forrásával,

b) a legfeljebb 140 kW_{th} névleges bemenő hőteljesítményű, nem az a) pont szerinti kizárólag füstgázt kibocsátó tüzelőberendezés forrásával,

c) az egy háztartásban élő személy(ek) mindennapi szükségleteinek kielégítésére, otthona fenntartására szolgáló tevékenység és az ahhoz használt berendezés forrásával,

d) a nem gazdasági tevékenység keretében végzett tevékenység okozta bűzterheléssel, és

e) a nem gazdasági tevékenység keretében működő diffúz légszennyező forrással kapcsolatos levegőtisztaság-védelmi hatósági ügyben jár el első fokon.

Egyéb esetben levegőtisztaság-védelmi ügyben az elsőfokú hatósági jogkört a területi környezetvédelmi hatóság gyakorolja.

Az Lr. 4. §-a szerint: „Tilos a légszennyezés, a diffúz forrás környezetvédelmi követelményeknek nem megfelelő működése miatt fellépő levegőterhelés, valamint a levegő lakosságot zavaró bűzzel való terhelése, továbbá a levegő olyan mértékű terhelése, amely légszennyezettséget okoz.”

Az Lr. 27. § (2)-(3) bekezdései alapján: „Hulladék nyílt téri, vagy a hulladékok égetésének feltételeit rögzítő jogszabályban foglaltaknak nem megfelelő berendezésben történő égetése, a háztartásban keletkező papírhulladék és veszélyesnek nem minősülő, kezeletlen fahulladék háztartási berendezésben történő égetése kivételével tilos. Nyílt téri hulladékégetésnek minősül, ha a hulladék - az elemi kár kivételével - bármilyen okból kigyullad. Lábon álló növényzet, tarló és növénytermesztéssel összefüggésben keletkezett hulladék nyílt téri égetése tilos.”

A járási hivatal eljárása során megvizsgálja a lakosság részéről érkezett bejelentéseket, hatósági ellenőrzést végez és amennyiben indokolt, lefolytatja az első fokú hatósági eljárást.

A járási hivatalhoz 2017. évben 13 db levegőtisztaság-védelmi tárgyú Beadvány érkezett. Nyolc alkalommal

2.3. A Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztály hatáskörébe tartozó levegővédelmi eljárások

2017. évre vonatkozóan benyújtásra kerültek az éves légszennyezése mértéke bejelentések, de azok feldolgozása még folyamatban van, emiatt csak 2016-ra vonatkozóan tudunk összesített adatokat szolgáltatni:

Üzemeltetett technológiák: 22 különböző, levegőterheléssel járó technológiát üzemeltettek

Légszennyező nagy kibocsátás:

Légszennyező anyag	Kibocsátás (kg)
Kén-dioxid	201
Szén-monoxid	43792
Nitrogén-oxidok	11422
Szilárd anyag	13362

Felhasznált tüzelőanyag:

Földgáz: 79039 em³

Biogáz: 2258 em³

Fa, fahulladék, biomassa: 2933 t

Megjegyzés: a fenti adatok kizárólag az engedélyköteles, helyhez kötött légszennyező források üzemeltetői által közölt 2016. évi éves adatszolgáltatás összesített adatai. A közlekedési eredetű, valamint a lakossági eredetű légszennyező anyag kibocsátásokra nézve nem rendelkezünk adatokkal.

Panaszok: 2017. évben 5 panaszbejelentés érkezett hatóságunkhoz, 4 esetben a környezeti levegő lakosságot zavaró bűzzel, 1 esetben faipari tevékenységből eredő porral való terhelése miatt. A bűzkibocsátás 3 esetben állattartással volt összefüggésben, 1 esetben pedig saját telek trágyázásával.

Intézkedések: Egy esetben az állattartót a bűzkibocsátás megelőzését biztosító technológia alkalmazására köteleztük. Két esetben az ügyet áttettük a hatáskörrel rendelkező Hajdúböszörményi Járási Hivatalhoz. Két esetben hatósági intézkedésre okot adó körülmény nem állt fenn.

3. Vízvédelem

3.1. Szennyvízelvezetés és -tisztítás

A város és a közigazgatási területéhez tartozó Hajdúvid és Bodaszőlő szennyvizeit, elválasztott rendszerű gravitációs csatornahálózattal gyűjtik össze.

Bodaszőlőn és Hajdúviden, továbbá a távvezetéken a Hajdúböszörményi hálózathoz csatlakoztatott Bocskai kertben keletkező szennyvizeket a 2005-ben bővített Hajdúböszörményi szennyvíztisztító telepen tisztítják meg. Hajdúböszörmény szennyvízhálózatát és a szennyvíztisztító telepet a Hajdúkerületi és Bihari Víziközmű Szolgáltató Zrt. üzemelteti.

Hajdúböszörmény Város Önkormányzata 2017. évben vízjogi létesítési engedélyt kapott a Bodaszőlő 0127, 0118 hrsz. - ú. és a Boda Katalin utcákban tervezett szennyvízcsatorna hálózat bővítésére.

Hajdúböszörményben az érvényes vízjogi üzemeltetési engedéllyel rendelkező, (nyilvántartott) csatornahálózat hossza: 139.808 m.

A szennyvíztisztító telep jelenlegi kapacitása: 2 x 3.000 m³/d
(63.500 Leé)

A 2017-ben kibocsátott tisztított szennyvíz mennyisége: 1. 172. 958 m³/év

A tisztított szennyvíz befogadója: Brassó-ér É-i ág, 3+740 szelvény

A bevezetés jellege: parti bevezetés

A befogadóba a tisztított szennyvíz bevezetése előtt kerülnek bevezetésre a város jelentős részének csapadék és szivárgó vizei, a csónakázó és a fürdő sós víztározójának vize.

A városi szennyvíztisztító telep által a felszíni befogadóba bocsátott tisztított szennyvíz minőségi adatai, az önellenőrzési adatok alapján az alábbiak voltak:

Komponensek	Mértékegység	2017.02.06.	2017.05.08.	2017.06.12.	2017.07.10.	2017.09.11.	2017.12.07.	Határérték
Ammónia-ammónium ion nitrogén	mg/l	2,15	1,53	0,33	0,37	0,4	0,64	10
Biokémiai oxigén-igény (BOI5)	mg/l	5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	25
Dikromátos oxigénfogyasztás KOLK	mg/l	24	21,9	15	20,4	15	15	75
Kálium	mg/l	39	58,6	52,9	-	52	-	
Króm (összes)	mg/l	0,005	0,005	-	0,005	-	-	0,5
Molibdén (összes)	mg/l	0,00025	0,002	0,002	0,003	0,0025	0,0025	0,1
Nátrium	mg/l	101	181	193	-	184	-	
Nikkel (összes)	mg/l	0,0005	0,01	-	0,012	-	-	0,1
Ólom (összes)	mg/l	0,018	0,001	-	0,001	-	-	0,1
Összes cink	mg/l	0,00025	0,0115	-	0,014	-	-	0,5
Összes foszfor (Pö)	mg/l	0,52	0,98	0,72	0,61	0,72	0,96	5
Összes lebegő anyag	mg/l	36	46	43	42	38	38	35
Összes mangán	mg/l	-	0,005	-	0,005	-	-	2
Összes nitrogén	mg/l	10,20	2,4	6,1	1	6	5,3	50
Összes szerves nitrogén (öNÁsv)	mg/l	7,30	2,1	5,2	0,5	5,1	4,8	40

Komponensek	Mérték- egység	2017.02.06.	2017.05.08.	2017.06.12.	2017.07.10.	2017.09.11.	2017.12.07.	Határérték
Összes vas	mg/l		0,017	-	0,09	-	-	10
pH		8,47	7,39	8,04	7,48	7,29	7,36	6,5-9
Réz (összes)	mg/l	0,0015	0,002	-	0,003	-	-	0,6
Szerves oldószer extrakt (SZOE)	mg/l	1,45	3,1	3,5	1	3,9	3,6	5

6.2. Jelentősebb felszíni vizek

A város külterületén található felszíni vízfolyások: V-0-1 és V-0 jelű csatorna, Brassó-ér É-i ág, Déli Lucernás, Brassó-ér, Keleti főcsatorna, a Vidi-ér. A csatornák kezelését a Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság, Debrecen végezte.

Felszíni vízminőség vizsgálatot 2016. évben a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztálya (továbbiakban környezetvédelmi hatóság) által működtetett akkreditált laboratórium végzett a vízkeret irányelvben foglaltak szerint, így erre vonatkozó adatokat a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztály Laboratóriumi Osztálya tud adni.

6.3. Vízellátás/vízbazisvédelem

Hajdúböszörményben a víztermelést a Kadarcs VI/231. vízikönyvi számú, 3771/04/2010 sz. vízjogi üzemeltetési engedéllyel rendelkező 7 db mélyfúrású kút biztosítja, melyek a várostól nyugatra, a Vidi határban találhatók. A búvárszivattyúkkal kitermelt vizet egy közös gyűjtőcsövön keresztül nyomják az „A” telepen lévő térszíni nyersvíz tározó medencébe gáztalanítón keresztül. A medencéből szivattyúk nyomják a vizet távvezetéken a vas-mangán szűrőtartályokon keresztül a „B” telepen lévő tároló medencébe, illetve közvetlenül Hajdúvid településrészre. A „B” telepről a hálózati szivattyúk nyomják a városi hálózatra a vizet. A hálózati nyomás, illetve a mennyiségi kiegyenlítés céljából egy 500 m³-es víztorony van. Bodaszőlő településrész a hajdúböszörményi vízhálózatról kapja a vizet egy nyomásfokozó telep segítségével. Hajdúviden és Bodaszőlőn is található 1-1 db víztorony. A szűrők öblítése vízzel és levegővel történik kézi üzemmódban. Az öblítővíz vasiszap ülepítőbe, majd kiülepedés után a városi csapadékvíz-elvezető csatornába kerül.

Hajdúböszörmény- Pród vízműtelep és vízellátása a Kadarcs VI/568. vízikönyvi számú, 200/12/2011. számú vízjogi üzemeltetési engedéllyel rendelkező 1 db mélyfúrású kút biztosítja. A vízmű a jelenlegi állapotában 1987-ben lett üzembe helyezve. A termelő kút a vízmű telepen található. A mélyfúrású kútba beépített búvárszivattyú bekötővezetéken nyomja a vizet a vegyszerbekeverő és reakció tartályon keresztül a konténerben elhelyezett 2 db párhuzamos üzemű vas- mangán és ammónium mentesítést együttesen végző szűrőkre, valamint a 2 db aktívszemes szűrőn keresztül a felszíni szűrtvíz medencébe. A konténerbe elhelyezett 2 db hálózati szivattyú szívja a szűrt vizet a tároló medencéből és nyomja hidrofors nyomástartó egységen keresztül a települési vízhálózatba. Az utóklórozás a víztároló előtt történik. A kútszivattyút a térszíni tároló vízszint változásai alapján szintkapcsolók, a hálózati szivattyúkat pedig a hidrofors tartályokhoz kapcsolódó nyomáskapcsolók vezérlik. A szűrők visszamosatása szűrt vízzel történik automatikus üzemenben. A

szűrőkről lekerülő öblítővíz az ülepítőn és csatornán keresztül a vízműtelep előtt található földmedrű árokba kerül, amely része a települési csapadékvíz elvezető rendszernek. Beépítésre került egy gázérzékelő berendezés, amely a gépterembe felhalmozódó metángáz esetében a teljes rendszert áramtalanítja és indítja a szellőztetést, majd ha a gáztartalom lecsökken a rendszert újra indítja.

A Hajdúböszörmény Város Önkormányzata (4220 Hajdúböszörmény, Bocskai tér 1.) tulajdonában és a Hajdúkerületi és Bihari Víziközmű Szolgáltató Zrt. (4220 Hajdúböszörmény, Radnóti u. 1.) üzemeltetésében lévő *Hajdúböszörmény Vízmű védőidoma és védőterülete* a Kadarcs VI/231. vízikönyvi számú, 90/26/2011. számú határozattal került kijelölésre. *Hajdúböszörmény- Pród Vízmű védőidom* kijelölése vonatkozásában a hatóság 2013-ban a Kadarcs VI/568 vízikönyvi számon, a 7290/11/2013. számon határozatot adott ki.

2017 évben a kijelölő határozatok módosítása nem vált szükségessé.

3.4. Városi fürdő

A városi fürdő által a felszíni befogadóba (Brassóér-É-i ág) bocsátott használt fürdővíz minőségi adatai 2017-ben, az önellenőrzési adatok alapján az alábbiak voltak:

Komponensek	Mérték - egység	2017.02.07		2017.11.07		2017.12.05		Határérték
		Csónakáz ó-tó	Sósvíztároz ó-tó	Csónakáz ó-tó	Sósvíztároz ó-tó	Csónakáz ó-tó	Sósvíztároz ó-tó	
Ammónia- ammónium ion nitrogén	mg/l	<0,04	<0,04	<0,04	<0,04	6,5	5,8	10
Bárium (összes)	µg/l	220	215	218	211	208	198	1000 µg/l
Kalcium	mg/l	78,2	77,8	80,2	75,4	152	159	
Kálium	mg/l	35,1	36,1	33,4	37,2	51,3	50,5	
Magnézium	mg/l	45,4	46,2	46,3	44,9	62,6	60,2	
Nátrium	mg/l	158	162	162	157	246	240	
Nátrium eé %		44,43	44,84	44,68	44,65	43,09	42,26	
Oxigén-fogyasztás (Kolk)	mg/l	71,9	69,8	68,3	67,2	37,4	32,2	75
Összes só	mg/l	1930	1920	1840	1820	1280	1260	
Összes só izzítási maradék	mg/l	1540	1210	1100	1020	986	992	
Összes szerves nitrogén (öNásv)	mg/l	16,7	25,2	16,3	23,7	13,5	12,4	40

Nyilvántartásunk szerint felszíni vizet és a közcsonát érintő rendkívüli szennyezés 2017. évben nem történt, havária eseményről nincs tudomásunk.

2017. évre vonatkozóan a vízszennyvezési bírságszámítások jelenleg folyamatban vannak, így jelenleg pontos információ még nem áll rendelkezésre, hogy Hajdúböszörmény közigazgatási területén üzemelő, használt vizet kibocsátók vonatkozásában lesz –e bírságszabás.

3.5. Vízügyi Hatósági eljárások:

Vízkárelhárítási célú tározó kijelölés:

A Kadarcs VI/442. vízikönyvi számon nyilvántartott, a Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság (4025 Debrecen, Hatvan u. 8-10.) üzemeltetésében lévő Vidi-éri I.-II.-III.-IV. belvíztározók vízkárelhárítási célú tározóként történő kijelölése a 35900/591-10/2015.Ált. sz. határozatban megtörtént.

Csapadékvíz-elvezetés:

Hajdúböszörmény Város Önkormányzata részére belterületi csapadékvíz-elvezető létesítmények létesítésére és üzemeltetésére vonatkozó engedély nem került kiadásra 2017. évben.

Állattartó telepek:

A Hajdúböszörmény, Csillag II. baromfitelepen lévő vízilétesítmények engedélyezési eljárása 2016 évben lezárult, a telephelyen meglévő vízilétesítmények vízjogi fennmaradási engedélyt kaptak. Fenti telephelyre tervezett mélyfúrású kútra vonatkozóan a telephely üzemeltetője vízjogi létesítési engedélyt kapott.

A Hajdúböszörmény, Polgári útfél, Központi major, I.sz. üzemegység vízilétesítményeinek üzemeltetésére vízjogi üzemeltetési engedélyt adott a vízügyi és vízvédelmi hatóság, mivel a korábban kiadott üzemeltetési engedély hatályát veszítette.

A Hajdúböszörményi Béke Mezőgazdasági Kft. (4220 Hajdúböszörmény, Hajdúkerület u. 6.) a hajdúböszörményi biogáz üzemében és tehenészeti telepén keletkező biozagy és fázisbontott hígtrágya kijuttatására vezeték kiépítését tervezi, melyre vonatkozóan vízjogi létesítési engedély kiadását kérte a vízügyi és vízvédelmi hatóságtól. Az eljárás lezárult, a tervezett vízilétesítményekre a vízügyi és vízvédelmi hatóság vízjogi létesítési engedélyt adott ki. 2017-ben a vízügyi és vízvédelmi hatóság - a Hajdúböszörményi Béke Mezőgazdasági Kft. kérelmére, a műszaki adatokban bekövetkezett változások miatt – módosította a korábban kiadott vízjogi létesítési engedélyt.

2017-ben a Böszörményi Baromfifeldolgozó Kft. a Hajdúböszörmény, 7843/25 hrsz. alatti telephely bővítéséhez kapcsolódó vízilétesítmények kivitelezéséhez vízjogi létesítési engedélyt kért a vízügyi és vízvédelmi hatóságtól. Az eljárás lezárult, a tervezett vízilétesítményekre (mélyfúrású kút, csapadékvíz elvezető létesítmények, tűzivíztároló és új szennyvíztisztító üzem) a vízügyi és vízvédelmi hatóság vízjogi létesítési engedélyt adott ki.

A Hajdúböszörmény 01252/46 hrsz. alatti állattartó telepen - a tevékenység hatásának nyomon követése érdekében - a vízügyi-vízvédelmi hatóság 2 db monitoring kútra vonatkozóan üzemeltetési engedélyt adott ki.

Hajdúböszörmény közigazgatási területén egy esetben került sor állattartó telepre vonatkozóan üzemeltetési engedély módosítására az engedélyes személyében bekövetkezett változás miatt.

Öntözőtelepek, öntözőkutak:

A Hajdúböszörmény 12371 hrsz. alatti zártkerti ingatlanon vízjogi létesítési engedély került kiadásra egy -30,0 m talpmélységű sekélymélységű kútra vonatkozóan.

Öntözőtelepre és a vízellátását biztosító öntözőkútra vonatkozóan vízjogi létesítési engedély 2 esetben került kiadásra. A 2 telep esetén felszín alatti vízből (öntözőkútból) tervezett a vízbiztosítás. Öntözőtelep vonatkozásában egy esetben került sor vízjogi fennmaradási engedély kiadására.

Üzemek:

A Hajdúböszörmény 0193/64 helyrajzi számú ingatlanon lévő betonüzem területén szennyezőanyag elhelyezésre vonatkozó engedélyezési eljárás 2017-ben lezárult. A vízügyi vízvédelmi hatóság egy veszélyes hulladék gyűjtőhely és egy adalékszer tároló létesítményre adott engedélyt.

A vízügyi-vízvédelmi hatóság 35900/9234-6/2017.ált. számon vízjogi üzemeltetési engedélyt adott a KÖRÖSTEJ Kft. részére a Hajdúböszörmény, Külső- Hadházi u. 20. sz. (hrsz.: 7842) alatti sajtüzem vízilétesítményeire vonatkozóan.

4.Kármentesítések

4.1. TUNGSRAM Operations Kft. Hajdúböszörményi Gyár

A GE Hungary Kft. hajdúböszörményi gyártelepén jelen lévő szennyezés fő kockázatát a klórozott szénhidrogének jelentik. A gyár területén belül a szennyezés részletes tényfeltárása 2011-ben fejeződött be. A gyár területén kívüli, lakossági illetve Önkormányzati területeket érintő szennyezés vonatkozásában elkészített tényfeltárási záródokumentációt (TZD) és műszaki beavatkozási tervet (MBT) 2014 évben elfogadtuk, és a lakossági területekre vízhasználati korlátozási területet határoztunk meg, továbbá a már jelenleg zajló mentesítési rendszerek folyamatos üzemeltetési kötelezettsége mellett előírtuk a szennyezés, illetve a kockázatok további csökkentésére irányuló technológiák részletes műszaki beavatkozási tervben történő kidolgozását. Tartós környezeti károsodás került meghatározásra, melyet követően több tucat – főként lakossági és önkormányzati tulajdonban lévő – ingatlanra történt meg a tartós környezeti kár bejegyzése a földhivatal által.

A területen már évek óta működő műszaki beavatkozási technológiákon (központi recirkulációs rendszer, csóvaterjedés-gátló rendszerek) túl 2017 évben kiépült a nyugati terület recirkulációs kármentesítési rendszere, s az ahhoz tartozó wetland (gyökérzónás tisztító egység) rendszer, melynek jelenleg a próbaüzeme zajlik.

2018. április 1-től a GE Hungary Kft. vízálléscíményeit a TUNGSRAM Operations Kft. fogja üzemeltetni, az ingatlan pedig a TUNGSRAM Ingatlan Kft. tulajdonába került. A telephelyre vonatkozó 9 db. vízjogi engedély névátírása megtörtént. A TUNGSRAM Kft. hajdúböszörményi gyárának területén és környezetében lévő - lakossági területeket is érintő – kármentesítés, ahol molibdén mellett egyéb fém, cianid, klórozott szénhidrogén szennyezés nagymértékű jelenlétét is kimutatták, elsősorban a felszín alatti vízben.

A gyár területén és környezetében a kármentesítéséhez létesített recirkulációs rendszer próbaüzeme 2017. december 6-án elindult. A próbaüzem 12 hónapos időtartamot vesz igénybe.

A vízügyi és vízvédelmi hatóságon 2017. évben a gyár kármentesítéséhez kapcsolódóan termelő kutakra vonatkozóan két létesítési engedélyt adott ki.

4.2. Hajdúböszörmény-Bodaszőlő üzemanyagtároló telep

A Hajdúböszörmény-Bodaszőlő üzemanyagtároló telepen a talajban, és a talajvízben a 2002. évben elvégzett tényfeltárás szerint jelentős szénhidrogén szennyezés található.

A Kiss-Oil Áruház Zrt. 2008 augusztusában vásárolta meg az ingatlant a korábbi tulajdonostól, a Nafta Depó Kft. f.a.-tól, s az adásvételi szerződésben a szennyezés kármentesítésére kötelezettséget vállalt. A Kiss-Oil Áruház Zrt. időközben felszámolás alá került. A felszámolás keretében 2015 évben, az ingatlan értékesítésre került, majd 2016-ban ismét új tulajdonosa lett a telepnek. A jelenlegi tulajdonos, az Észak-Alföldi Üzemanyagtároló Kft. szakértők bevonásával végzi a kármentesítés kapcsán előírt feladatokat (monitoring, további tényfeltárás, műszaki beavatkozás tervezése, valamint kárenyhítés a felúszó olajfázis leförlözésével) elvégzését.

A Hajdúböszörmény-Bodaszőlő üzemanyag-tároló telepen 2001-2016 évek között több alkalommal is végeztek feltárást, a telephelyen belül és kívüli területeken is. Az ELGOSCAR-2000 Kft. által 2016-ban készített tényfeltárási dokumentációt a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Debreceni Járási Hivatala Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztálya elfogadta és a HB/10-KTF/00429-

27/2016. sz. határozatában előírta a tényfeltárás folytatását. Ennek keretében került előírásra a monitoring tevékenység végzése, a kárenyhítés megkezdése, műszaki beavatkozás tervezése, továbbá a feltárt talajvíz szennyezés frontvonalának nyomon követése érdekében monitoring kutak létesítése.

Fentieknek eleget téve az ÖKOPROJEKT EGER Környezetvédelmi Szolgáltató és Kereskedelmi Kft. (3300 Eger, Szvorényi u. 10.) – az Észak-Alföldi Üzemanyagtároló Kft. (4220 Hajdúböszörmény 0134/47 hrsz) megbízásából – 2018. március 7-én érkezett ügyiratában vízjogi létesítési engedély iránti kérelmet nyújtott be a Hajdúböszörmény-Bodaszőlő üzemanyag-tároló telepen és környezetében kialakítandó monitoring rendszerre vonatkozóan. A kérelemhez mellékelte a 2018. március havi keltezésű tervdokumentációt. A dokumentáció szerint a mérési és vizsgálati eredmények, valamint a helyszíni tapasztalatok alapján 6 db új fölöző kút, 3 db monitoring kút kialakítását és 4 db, a tényfeltárás kiegészítése során az üzemanyag-tároló területén létesített állandósított furat átalakítását tervezik.

A fölöző kutak a felúszó szabad fázisú szénhidrogén mennyiségének ellenőrzésére, valamint kézi fölözésre kerültek betervezésre. A 3 db új monitoring kút nem szennyezett területen kerülne kialakításra, a szennyezettség frontvonalának talajvíz-áramlási irányba történő mozgásának nyomon követésére, továbbá akkreditált mintavétel és laboratóriumi vizsgálat céljából. A korábbi furatokról akkreditált mintavétel és laboratóriumi vizsgálat tervezett.

4. 3. MOL Nyrt.

A MOL Nyrt. Hajdúböszörmény 5370/1-2 helyrajzi számú ingatlanon - a Hajdúböszörmény 5581 helyrajzi szám alatti üzemanyagtöltő állomáson és annak környezetében kimutatott környezetszennyezés kapcsán - tervezett talajvíztisztító rendszerre vonatkozóan a 35900/485-6/2017.ált. számon vízjogi létesítési engedélyt kapott. Továbbá az Nyrt. 2017-ben vízjogi létesítési engedélyt kapott a Hajdúböszörmény 5370/1 helyrajzi szám alatti ingatlanon tervezett 5 db monitoring kútra vonatkozóan.

4. 4. Hajdúböszörményi Béke Mezőgazdasági Kft.

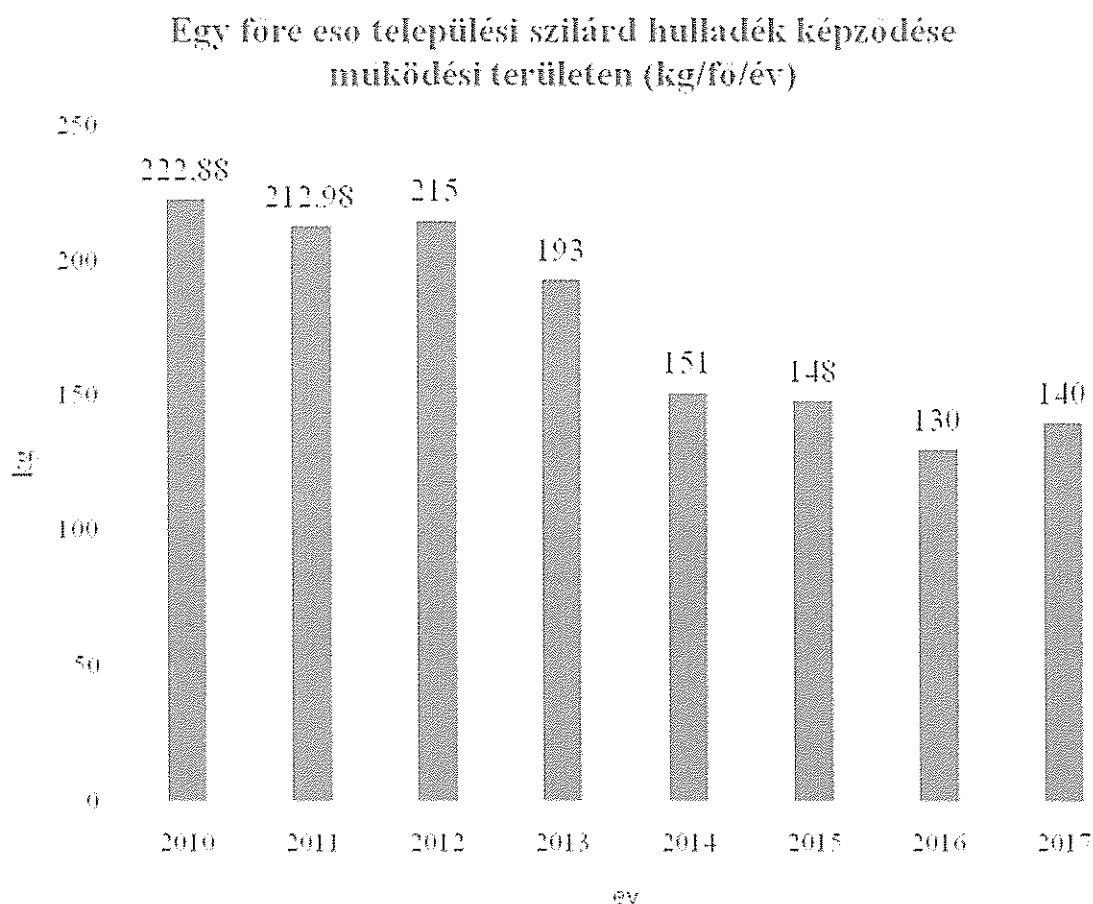
A Hajdúböszörményi Béke Mezőgazdasági Kft. Hajdúböszörmény, Kányási pulykatelepen (0204/2 helyrajzi számú ingatlanán) található monitoring kutak eltömedékelésére - mivel a kármentesítési monitoring lezárulását követően a feleslegessé vált vízilétesítményeket meg kell szüntetni - a vízügyi vízvédelmi hatóság 35900/2730-6/2017.ált. számon vízjogi megszüntetési engedélyt adott ki.

5. Hulladékgazdálkodás

5.1. Kommunális hulladék

Hajdúböszörmény Közigazgatási területén Hajdúböszörmény Város Önkormányzat Képviselő-testülete a **hulladékgazdálkodási közszolgáltatásról szóló 42/2013. (XII.20.) Önk. rendeletével** összhangban a kötelező közszolgáltatást a Debreceni Hulladék Közszolgáltató Nonprofit Kft. (DHK Kft.) végzi. A tényleges hulladékszállítást alvállalkozóként a Hajdúsági Hulladékgazdálkodási Kft. (HHG Kft.) látja el.

A HHG Kft. tájékoztatása szerint 2017-ban az általa begyűjtött kommunális hulladék mennyisége Hajdúböszörményben 4200 tonna volt. A közszolgáltatás keretében begyűjtött kommunális hulladék mennyisége az elmúlt években folyamatosan csökkent, az egy főre eső mennyisége a 2010-es 222 kg/fő/év értékhez képest 2017. évben 140 kg/fő/év volt.

Fajlagos hulladékképződés a HHG működési területén

5.2.A Hajdúsági Hulladéklerakó Telep működése 2017-ben

5.2.1. Hulladéklerakó depónia meglévő kapacitásának becslése:

A jelenlegi hulladéklerakó alapterülete 50.000 négyzetméter, téglalap alakú 200x250 m oldalhosszakkal. Az engedélyezett depónia magasság az eredeti IPPC engedély alapján 30 méter, 1:2 részű hajlásszöggel építve az elméleti összes befogadókapacitás eléri a 850.000 köbmétert. Ebből jelenleg mintegy 350.000 köbméter töltöttünk meg, azaz közelítőleg 500.000 köbméter szabad tér áll rendelkezésre, tekintettel azonban arra hogy a végső betöltés magassága elméletileg 30 méter magasságban van, ez ekkora alapterületen technológiailag nehezen megvalósítható, tehát a reálisan betölthető térfogat a számítottól mindenképpen kevesebb.

A többször módosított 1677/04/2008.számú IPPC engedélyünk 4.3.7.3 pontja (13. oldal) alapján a lerakó kapacitása összesen 850.000 tonna, szabad kapacitása az IPPC engedély kiadásakor (2008. március 4.): 780.000 tonna volt.

Engedély kiadása óta lerakott hulladék mennyisége:

2008. március-december:	44.382 tonna
2009. január-december:	39.875 tonna
2010. január-december	43.995 tonna
2011. január-december	38.982 tonna
2012. január-december	37.429 tonna
2013. január-december	111.539 tonna (ebből kb. 95.000 tonna a környékbeli szilárd hulladéklerakók rekultivációiból került beszállításra)
2014 január-december	14.829
2015 január-december	21.754 tonna
2016. január-december	21.825 tonna
2017. január-december	25.141 tonna

Összesen: 399.751 tonna

2018. év elején tehát az engedélyezett szabad lerakó kapacitás: 380.249 tonna.

Ez a jelenlegi beszállítási ütemet feltételezve (nem számolva újabb nagy mennyiségű rekultivációs beszállítással), további 8-9 évig biztosíthatja a hulladék lerakását a Hajdúsági Regionális Hulladéklerakó Telepen.

A hulladéktest süllyedése a mintegy 8 méter rétegvastagságban lerakott és tömörített hulladék esetében 0,5 méter körül alakult, azonban mérési eredmények nem állnak rendelkezésre. A lerakott szerves hulladékok folyamatos bomlásával a hulladéktest roskad, ülepedik, így a depónia magassága az évek alatt lassan csökken.

Jelenleg a depóniatér bővítés (II. ütem) területén történik a hulladéklerakás, ahol 6-8 méter rétegvastagságban van elhelyezve a hulladék.

A hulladéklerakó mérlegházánál mért magassági érték 120,44 méter (Bf), míg a depóniatér legfelső szintjének magassága legfrissebb mérések szerint 129,35 méter (Bf). ***A depónia magassága tehát a környezethez képest ma +9,1 méter.*** Az engedélyünkben rögzített 30 méteres magasságig tehát még közel 21 méter magasságot emelhetünk.

5.2.2. A szelektív hulladékgyűjtés helyzete

A 2017-es évben a Hajdúsági Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft. szolgáltatási területén ürtett gyűjtőszigetek száma:

• Balmazújváros	19 db
• Görbeháza	4 db
• Hajdúböszörmény	26 db
• Hajdúdorog	4 db
• Hajdúhadház	2 db
• Hajdúnánás	23 db
• Hortobágy	3 db
• Téglás	4 db
• Tiszagyulaháza	2 db
• Újtikos	2 db
• Újszentmargita	1 db
•	

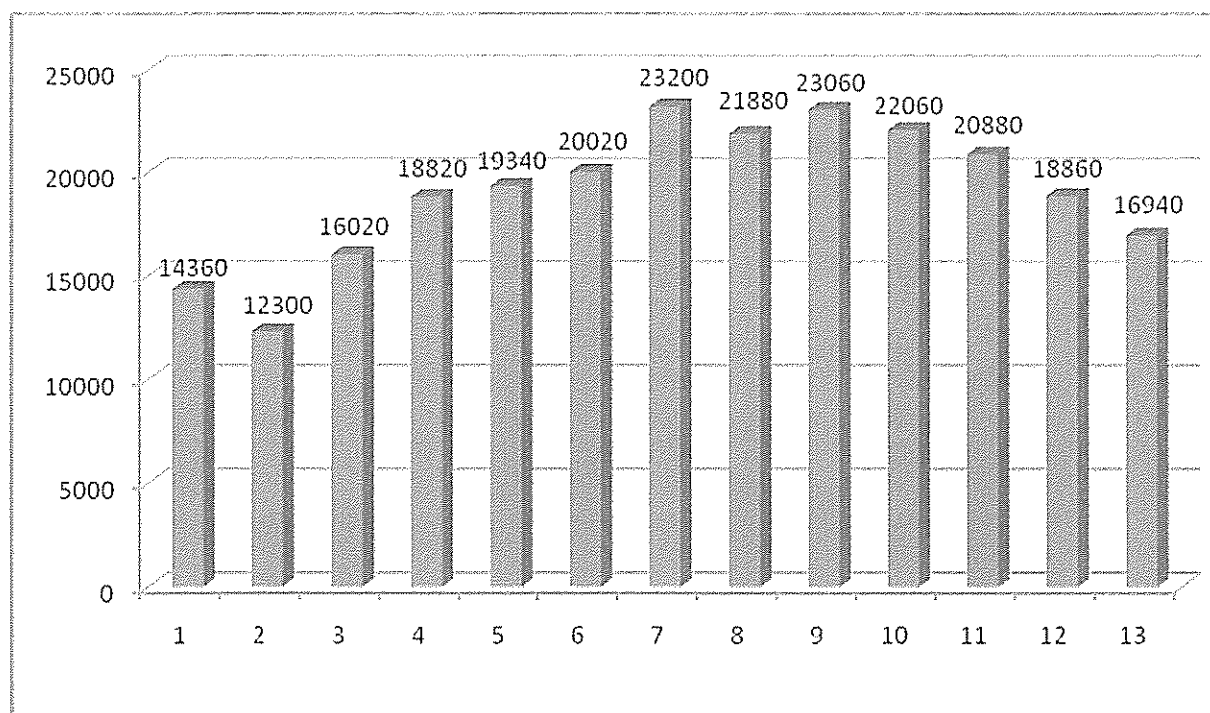
Összesen 90 db

A tavalyi évben tovább csökkent tehát a gyűjtőszigetek száma, amely a szigetek állapotával (illegális hulladék lerakóhely), illetve a teljes mértékben kiépített házhoz menő szelektív gyűjtéssel magyarázható.

2014-ben kezdődött el a házhoz menő szelektív gyűjtés teljes kiépítése és üzemeltetése a térségben, melynek során kiosztásra kerültek a kertes ingatlanokhoz a sárga és barna fedelű kukák a hasznosítható csomagolóanyagok és a biohulladék (idényjellegű) gyűjtéséhez, valamint a távolabbi településeken a komposztáló edények a házi komposztáláshoz.

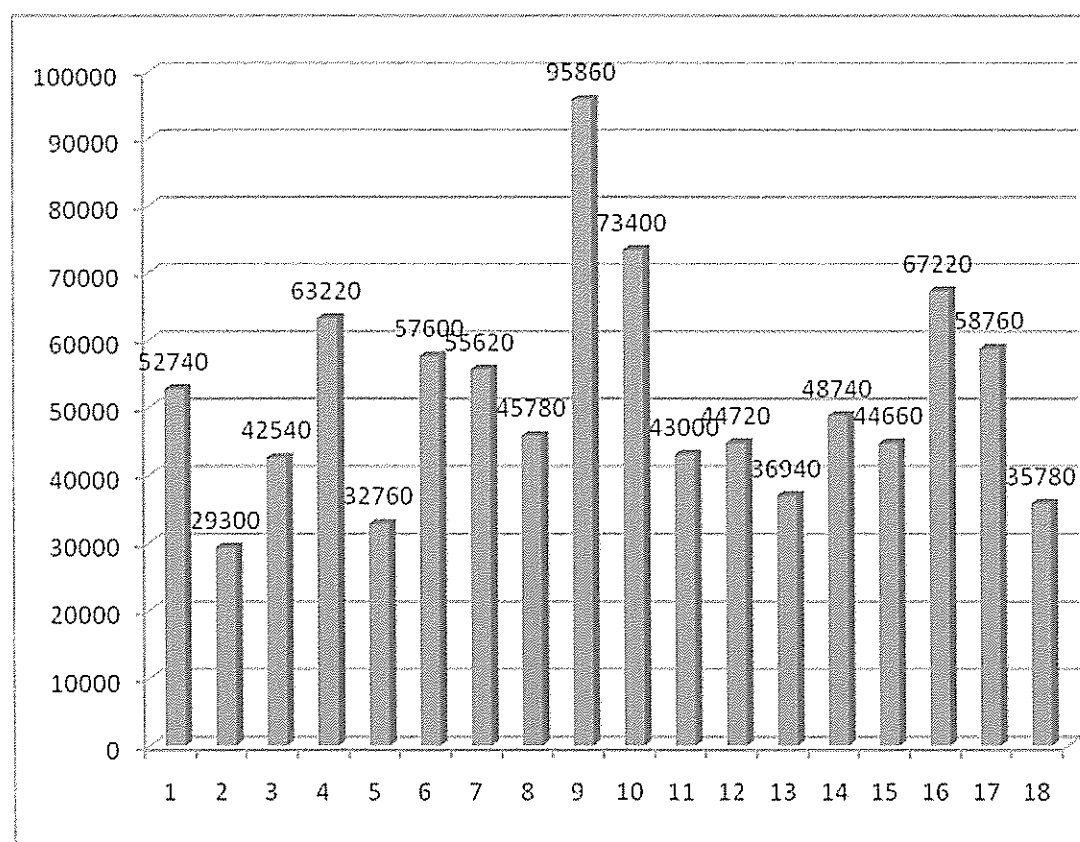
2016-ban indítottuk el egyes településeken a házhoz menő üveghulladék gyűjtésünket is.

A begyűjtés intenzitását Hajdúböszörményben a következő ábra szemlélteti csomagolóanyag (sárga kuka) tekintetében:

Hajdúböszörményben a bio hulladékot tavasztól őszig kéthetente gyűjtjük be. A begyűjtésből származó hulladékból a Regionális Hulladékkezelő Telepen komposztot készítünk.

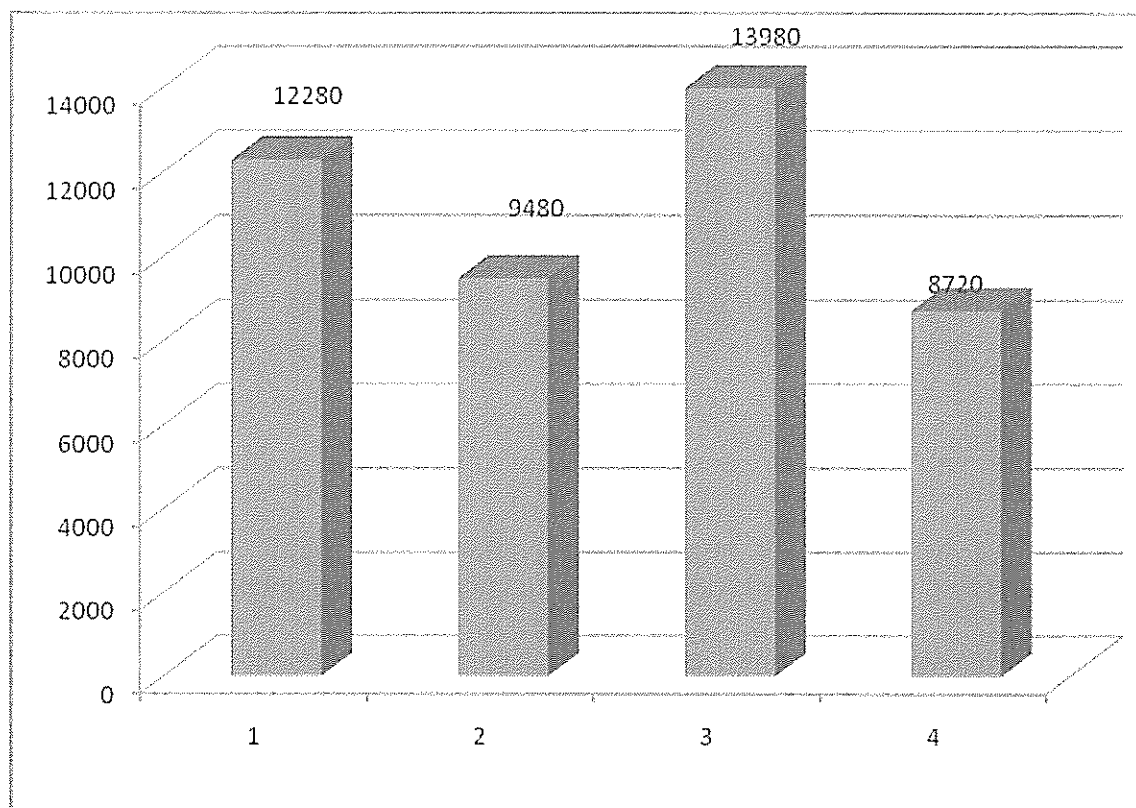
A **házhoz menő biohulladék gyűjtés** során az egyes gyűjtési napokhoz tartozó mennyiségeket (kg-ban) az alábbi diagram mutatja:

2016 nyártól üvegbegyűjtést indít be a HHG Kft., amely során 3 havonta kerül elszállításra az üveg csomagolási hulladék. Erre a frakcióra külön figyelmet szükséges fordítani, mivel nem csak Hajdúböszörmény és általában

a hulladékgazdálkodási társulás, hanem hazánk is nagyban elmarad a visszagyűjtési arányszám teljesítésétől ezen anyagáram tekintetében.

A házhoz menő üveggyűjtés (4 alkalom/év) begyűjtött mennyiségeit Hajdúböszörményben az alábbi diagram ábrázolja (kg-ban):

A begyűjtött és értékesített másodnyersanyagok összes mennyisége 2017-ban:

Anyag	Átvevő	Eladási ár	Begyűjtött mennyiség tonna (teljes szolgáltatási terület, 2017)
Vegyes üveg	Maltha Hungary Kft., Vita-Glass Kft.	-1-2,5 Ft/kg	252.140 kg (2016: 201720)
PET palack	Laplast Kft.-PMR Kft.	30-110 Ft/kg (színtől függően)	233.240 kg (2016: 192750)
PP-HDPE flakon	Holofon Zrt., PMR Kft.	20-30 Ft/kg	22.220 kg (2016: 25710)
Vegyes papír	PMR Kft.-Hamburger Hungária Zrt.	16-24 Ft/kg	541.202 kg (2016: 542160)
Hullámpapír	PMR Kft.-Hamburger Hungária Zrt.	20-26 Ft/kg	118.496 kg (2016: 120490)
Társított	PMR Kft.- MM Karton	-25 Ft/kg	15.960 kg (2016: 28230)

Egyéb műanyag	PMR Kft., Remat Zrt.	0-10 Ft/kg	39940 kg (2016: 49340)
Alumínium italosdoboz	Polgár-Metál Recycling Kft.	235-300 Ft/kg	14538 kg (2016:15280)

Összesen a 2017-os évben begyűjtöttünk 1.237.736 kg másodnyersanyagot, mely fajlagosan mintegy 33 kg-ot jelent háztartásonként évente.

5.2.3. Egyéb, Hajdúböszörményt érintő hulladékgazdálkodási adatok

- A 2017-ös évben két alkalommal történt *lomtalanítás*,
- Hajdúböszörményből az Önkormányzat begyűjtésében az alábbi hulladékok kerültek ki a hulladéklerakóra:

EWC kód	megnevezés	súly
170101	beton törmelék	8.220 kg
170107	beton, téglá, cserép	311.80 kg
170504	föld és kövek	7.680 kg
170904	kevert építési és bontási hull.	133.380 kg
200136	elektronikai hulladék	280 kg
200201	zöldhulladék	72.320 kg
200301	kommunális hulladék	85.200 kg
200307	lom hulladék	580 kg

Az évente *engedélyezett* lerakható hulladékok mennyisége **100.000 tonna/év.**

5.2.4. A Hajdúsági Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft-t a jogszabályváltozások, engedélyezések kapcsán érintő egyéb kötelezettségek

- A Hajdúsági Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft. egységes környezethasználati engedélye a Regionális Hulladéklerakó Telepre vonatkozóan, **2024. november 30.-ig** érvényes. Ez az engedély lényegében a telephely környezetvédelmi engedélye.
- **2018. január 31.én kaptuk kézhez a HHG Nonprofit Kft. begyűjtési és szállítási engedélyét, mely Magyarország egész területére érvényes 2023. január 29.-ig.**
- A Kft. minősítő engedélyét a folytonosan változó követelményeknek eleget téve 2015-ben a közszolgáltatói engedély és az OHÜ minősítő okiratot kiváltó un. minősítő engedélyt szerzett, mely 12 hónapig érvényes. Ezt a minősítő engedélyt sikerült legutóbb további 36 hónappal meghosszabbítani, így az 2020. január hóig érvényben marad.

Egyéb kötelezettségek teljesítése:

A hulladéklerakási járulék összege minden lerakott hulladék tonnája után 6000 Ft volt 2017-ben, és negyedévente kellett átutalni az OKTVF számlájára.

A bevallott, és megfizetett hulladéklerakási járulék 2017.évre:

- 2017. 1. n.év: 32 815 680 Ft
 - 2017. 2. n.év: 44 533 020 Ft
 - 2017. 3 .n.év: 31 533 000 Ft
 - 2017. 4. n.év: 41 511 480 Ft
-
- **Összesen: 150.393.180 Ft**

5.3. START Munkaprogram – Illegális hulladéklerakó helyek felszámolása

Hajdúböszörmény város 37 ezer hektáros közigazgatási területén folytatódott az illegális hulladéklerakó helyek felszámolása, melyet százhatvannyolc fő közcélú foglalkoztatásával oldottunk 2017. március 02. napjától 2018. február 28. napjáig. Az összegyűjtendő kommunális hulladék mennyisége tapasztalataink szerint évről évre minimálisan csökken vagy stagnál, az elkövetkezendő időszakban az illegálisan lerakott építési-bontási hulladék visszaszorítása jelent komoly kihívást. Jelen projektben 100 tonna kommunális hulladékot, 150 tonna kommunális hulladékkal kevert törmeléket és 100 tonna tiszta törmeléket tartalmazó illegális lerakó felszámolását terveztük. A hulladékok szállításában Hajdúböszörmény Város Önkormányzata által fenntartott Városüzemeltetési Intézmény egy db saját tehergépjármű bevonásával működött közre. A kézzel nem mozgatható hulladékok rakodására, szállítására nagyobb rakodó-szállítójármű bevonása is szükséges volt, mely esetben a Tömb 2002 Kft-től rendeltük meg a hulladékrakodását és szállítását.

Hajdúböszörmény Város Önkormányzata számos intézkedése ellenére folyamatosan keletkeznek illegális hulladéklerakó helyek. Ez idáig Hajdúböszörmény belterületén folyamatosan több, nagyobb lerakóhely felszámolása megtörtént.

Napi rendszerességgel történik a belvárosi területeken a szemétszedés. Nyolc útvonalat jelöltünk ki, és ezek az útvonalak egy-egy körzetet határoznak meg a nagykörúton belüli területen. A városból kivezető utak tisztán tartása kéthetente valósul meg. Ezen felül a külterületeken, a dűlőutak feljárása és takarítása folyamatos.

A nagykörúton kívül eső városrészeket fokozottabban figyeljük, ezáltal az ottani területek takarítása is sűrűbben történik. Ezen kívül sikerült jelentős területekre kijutni, a város közigazgatási területein belül eső szőlőskertekbe, ahol nagyobb mennyiségű kommunális hulladék halmozódott fel.

Fontos szerepet tölt be a város főbb be- és kivezető útjain történő szemétszedés, melyet havi rendszerességgel elvégzünk.

A lerakóhelyeken főként kommunális hulladékot, illetve bontási-építési törmeléket találtunk a terület feltérképezése során. Hajdúböszörmény 37.000 hektáros közigazgatási terület folyamatos monitoringozását belterületen a Közterület-felügyelet és a projekt csoportvezetői, míg külterületen a Mezőöri Szolgálat és a köztisztaságért felelős örök végezték el, ezzel is segítve a projekt munkáját.

Főbb munkavégzések:

- Főbb kivezető utak takarítása: Külső-Hadházi utca, Dorogi utca, Külső-Újvárosi utca, Külső-

Fehértói út, Külső-Debreceni utca, illetve ezen utcákhoz tartozó külterületi részek a közigazgatási határig.

- Körúton kívül eső városrészek takarítása, szemétszedés: Északi-lucernás, Déli-lucernás, Középkert, Zaboskert, Kisbőszörmény, Vénkert.
- Dűlőutak takarítása, szemétszedés: Sütő dűlő, Bodnár dűlő, Bottyán dűlő, Téglási úti dűlő.
- Szőlőskertekben történő szemétszedés, kommunális hulladékgyűjtés: Kis- és Nagy-Bocskai szőlőskert, Kossuth szőlőskert, Báthory szőlőskert, Homokkert.
- Övárkok és környezetének takarítása: középkerti övárók, Brassó ér, déli övárók, északi-lucernási övárók.

A hulladékgyűjtés során a szelektivitásra helyeztünk nagy hangsúlyt.

5.4. Veszélyes hulladék

Veszélyes hulladékkal a településen a Sunny Corn Kft. foglalkozik; autóröncsokból kivett alkatrészeket értékesít, a maradékot veszélyes, vagy nem veszélyes hulladékként hulladékkezelőnek adja át. Az autóbontó telephely ellenőrzésekor jogsértő magatartást a Főosztály nem tapasztalt.

Veszélyes hulladék kezelésével kapcsolatosan havária nem következett be Hajdúböszörmény közigazgatási területén.

A lakosságnál keletkező veszélyes hulladék elhelyezésére egyelőre hulladékudvar nem került kialakításra Hajdúböszörmény területén. A Zöldrügy Kft. Zsemberi majorban lévő telephelyén a lakosok térítés ellenében helyezhetik el háztartási veszélyes hulladékaikat (akkumulátor, száraz elem, elhasznált fénycsővek, fáradt olaj, sütő zsiradék, elektromos berendezések, gumiabroncs).

A veszélyes hulladékok tekintetében meg kell még említeni az állati hulladékot, melyről a települési önkormányzat kötelező feladatként gondoskodik (*állati hulladék ártalmatlanná tételével kapcsolatos feladatok ellátásáról*). Ennek megfelelően (az ATEV-vel kötött szerződés alapján) 2017-ban 149.372 kg (többnyire a lakosság által leadott) állati hulladék és hulla került elszállításra a városi gyepmesteri telepről.

Az alábbi veszélyes hulladékok ingyenes leadására van lehetősége a lakosságnak:

Lejárt gyógyszerek: a gyógyszertárakban, valamint gyógyszert árusító egyéb helyeken (drogéria, benzinkút) gyűjtődobozok találhatóak, ezekben helyezhetőek el a lejárt szavatosságú gyógyszerek.

Használt sütőolaj: Hajdúböszörményben a MOL Állomáson biztosított a lehetőség a háztartási használt olaj ingyenes leadására. Továbbá évek óta van erre szakosodott begyűjtő cég, ezért pl. önkormányzati fenntartású konyhákban, éttermekben megvan a lehetőség a sütőolaj külön gyűjtésére. De gyűjtőhordó rendelhető más helyekre is, ahol egy adott idő alatt adott mennyiségű olaj összegyűlik és valaki vállalja a hordó ill. a gyűjtés felügyeletét.

Fénycső, kompakt fénycső: a gyártók és forgalmazók kötelesek visszagyűjteni. Visszagyűjtő helyek a villamossági nagy- és kiskereskedések telephelyei, egyes barkácsáruházak és hipermarketek.

Elemek: Közintézményekben elhelyezett gyűjtőládákban, valamint a www.rebat illetve relem.hu oldalakon megtalálható gyűjtőpontokon adhatók le.

Akkumulátorok: Lemerült akkumulátorokat a forgalomba hozó helyeken (benzinkút, autószerviz, akkumulátor-kereskedés) ingyenesen átveszik.

Elektronikai hulladékok: Minden elektronikai készülékeket árusító bolt köteles elromlott/kidobandó elektronikai eszközeinket visszavenni, amennyiben a boltban hasonló funkciójú, új készüléket vásárolunk (de csak egész eszközöket, alkatrészeket nem). Egyelőre a kisebb üzletek ezt nem mindig tudják teljesíteni, ugyanakkor a nagyobbak közül átveszi az elektronikai hulladékot akkor is, ha nem veszünk újat (a gyűjtőpontokat ld. az Electro-coord Kft. honlapján).

A háztartásokban keletkező veszélyes hulladékok közül a különböző festékekkel, oldószerekkel, ásványolajokkal, zsírokkal szennyezett csomagolóanyagok, törölkendők, lejárt szavatosságú termékek (festékek, oldószerek) elhelyezése jelenti a legnagyobb gondot, tekintettel arra, hogy a térségben nem működik hulladékudvar, és ezek az anyagok a vásárlás helyén sem adhatók le. Ezek begyűjtése két módon lehetséges:

- Évente 1 vagy két alkalommal szervezett begyűjtőjáráttal,
- Hulladékudvaron történő leadás lehetőségének biztosításával.

Egy hulladékudvar megépítése javasolt a városban, melyben a hasznosítható anyagok, a kis mennyiségű építési törmelék, zöldhulladék mellett leadhatók lennének a háztartásokban keletkező kis mennyiségű veszélyes hulladékok is.

5.5. A Jegyző hatáskörébe tartozó hulladékgazdálkodási eljárások

Környezetvédelmi hatósági ellenőrzést követően hulladékgazdálkodási témában egy alkalommal került kiadásra kötelezés, három alkalommal bírságotlunk, egy alkalommal szüntettük meg az eljárást. A legtöbb problémát az ingatlanon felhalmozott hulladék okozza, mely vonzza magával a rácsálók elszaporodását és a bűzhatást. Továbbra is problémát okoznak a Nagy-Bocskai szőlőskert végén, a Békás-tónál, a RICO tavaknál és a városba vezető főbb utak mentén folyamatosan képződő illegális lerakók, melyek kialakulását a közmunka program keretében, köztisztasági örök bevonásával igyekszünk visszaszorítani.

5.6. A Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztály hatáskörébe tartozó hulladékgazdálkodási adatok

Érvényes hajdúböszörményi telephellyel és hulladékgazdálkodási engedéllyel rendelkező kezelők

Ügyfelek	Engedélyezett tevékenységek	Határozatszám	Érvényes
100290297 - Zöldrügy Kft	Kereskedelem	14/005485-016/2014	2019.12.28.
100290297 - Zöldrügy Kft	Szállítás	14/005485-016/2014	2019.12.28.
100566435 - Ud Stahl Recycling Kft.	Gyűjtés	11/000081-010/2014	2019.03.31.
100688829 - Bodnár Antal	Szállítás, gyűjtés	11/002189-005/2015	2020.04.15.
101126933 - Tóth Antal	Szállítás	11/000299-010/2013	2018.04.15.
101326991 - Hajdúsági Hulladékgazdálkodási	Szállítás, begyűjtés	11/001446-	2018.01.31.

Szolgáltató Nonprofit Kft.		003/2013	
101326991 - Hajdúsági Hulladékgazdálkodási Szolgáltató Nonprofit Kft.	Szállítás, begyűjtés	11/004045-005/2011	2017.05.15.
102618903 - PER'M' 2000 Kft.	Hasznosítás	11/002670-005/2013	2018.04.15.
103271239 - Sunny Corn Kft.	Gyűjtés, szállítás, előkezelés, hasznosítás	11/000008-003/2015	2020.02.15.

Forrás: OKIR

6. Jelentősebb környezetvédelmi engedélyezési eljárások

Az Európai Parlament és a Tanács ipari kibocsátásokról szóló 2010/75/EU irányelvének hatálya alá tartozó új ipari és ipari rendszerben folyó (pl. mezőgazdasági) tevékenységek engedélyezése nem történt Hajdúböszörmény közigazgatási területén, meglévő egységes környezethasználati engedéllyel rendelkező létesítmény engedélyét sem vonta vissza a környezetvédelmi hatóság a létesítmény felszámolása miatt.

A meglévő létesítmények engedélyben foglalt követelményeket és előírásokat öt évente esedékes felülvizsgálata miatt három létesítmény esetében folytattuk le az eljárásokat:

Hajdúböszörményi Mezőgazdasági Zrt. (4220 Hajdúböszörmény, 35. sz. főút Polgári útfél) Hajdúböszörmény, Polgári útfél 0430 hrsz ingatlanon lévő szakosított sertéstelepe HB-03/KTF/00126-13/2017 iktatószámra kapott új egységes környezethasználati engedélyt.

A Hajdúböszörményi Béke Mezőgazdasági Kft. (4220 Hajdúböszörmény, Hajdúkerület u. 6.) Hajdúböszörmény 01135/1/A hrsz ingatlanon lévő sertéstelepe és a 01138/3 hrsz ingatlanon lévő biogáz üzeme és kiserőműve HB-03/KTF/01170-18/2017 iktatószámra megkapta a telep további üzemeltetéséhez az új engedélyt.

A Tranzit-Ker Kereskedelmi Zrt. (4028 Debrecen, Simonyi út 23.) Hajdúböszörmény 0181/1-3 hrsz ingatlanon lévő baromfinevelő telepe HB-03/KTF/01101-20/2017 iktatószámra kapott új egységes környezethasználati engedélyt.

Egységes környezethasználati engedéllyel rendelkező telephelyek 2017. évben Hajdúböszörményben

Név	Székhely	Telephely	Tevékenység a 314/2005 (XII. 25.) Korm.rendelet 2. sz. melléklete szerint
Baromfi Coop Kft.	4030 Debrecen, Vécsey u. 34.	Hajdúböszörmény 0372 hrsz.	11. a) baromfitelep
Böszörményi Állattenyésztő Kft.	4220 Hajdúböszörmény, Kinizsi P. u. 11.	Hajdúböszörmény, 076 hrsz (Fábián tanya)	11. a) baromfitelep
Böszörményi Baromfifeldolgozó Kft.	4220 Hajdúböszörmény, Kinizsi P. u. 11.	4220 Hajdúböszörmény, Kinizsi P. u. 11.	9.2. 9.1.a baromfi vágóhíd
Dedőpig Kft.	4220 Hajdúböszörmény, Hajdúkerület 6.	Hajdúböszörmény, 01170/1 hrsz. Kisbotos tanya	11. b); 11. c) sertéstelep, koca
Hajdúböszörményi Béke Mg. Kft. (volt Béke Agrár Szövetkezet)	4220 Hajdúböszörmény, Dorogi út	Hajdúböszörmény, Dorogi út, 01135 hrsz.	11. b); 11. c) sertéstelep, koca + 10. biogáz üzem
Hajdúböszörményi Mg. Zrt.	Hajdúböszörmény, 35 sz. főút Polgári	Hajdúböszörmény külterület, 35. sz főút	11. b) sertéstelep 11. c) koca

	útfél	Polgári útfél 0430 hrsz.	
Hajdúsági Hulladékgazdálkodási Kft.	4220 Hajdúböszörmény, Radnóti Miklós u. 1.	Hajdúböszörmény város külterület 01329/4 hrsz.	5.4. hulladéklerakó
Kelet-Grain Kft.	4300 Nyírbátor, Debreceni út 59	Hajdúböszörmény külterület, 0342/19, 0342/21, 0342/22 hrsz	11. a) baromfitelep
Nagyhegyesi Agrár Kft	Hajdúböszörmény, Külső Újvárosi út 0358/13. hrsz.	Hajdúböszörmény, Külső-Újvárosi út; 0333/2, 0332/1 hrsz	11. b) sertéstelep
Tranzit-Ker Zrt.	4026 Debrecen, Jókai út 1.	Hajdúböszörmény külterület, Külső-Debreceni út, : 0181/1., 0181/2., 0181/3. hrsz.	11. a) baromfitelep
Wassim Sajt Kft.	4220 Hajdúböszörmény, Külső-Hadházi u. 20.	Hajdúböszörmény, Külső-Hadházi u. 20. 7842 hrsz sajtüzem	9.3. tejfeldolgozás
Böszörményi Állattenyésztő Kft.	4220 Hajdúböszörmény Kinizsi P. u. 11.	Hajdúböszörmény 0423/6 hrsz (Csillag II) baromfitelep	11. a) baromfitelep

7. Természetvédelem

7.1. Országos jelentőségű természetvédelmi oltalom alatt álló területek

7.1.1. Hortobágyi Nemzeti Park

Hajdúböszörmény külterületének nyugati-délnyugati szegletében, a Hortobágy – folyó mentén, a Bagotai – dűlő és a Tirimpó nevű határrészekben kb. 5,3 km² kiterjedésben találhatóak a Nemzeti Parkhoz tartozó területek.

7.1.2. A törvény erejénél fogva védett természeti területek

A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 23. § (2) bekezdése alapján „E törvény erejénél fogva védelem alatt áll valamennyi forrás, láp, barlang, víznyelő, szikes tó, kunhalom, földvár. Az e bekezdés alapján védett természeti területek országos jelentőségűnek [24. § (1) bekezdés] minősülnek.”

▪ Szikes tavak

A Keleti Főcsatorna mentén találhatóak, elsősorban egykori mortovák és szabályos, kerekded szikes tavak maradványiként (pl. Kerek-Kaján).

▪ Kunhalmok, földvárak

Huszonnégy nyilvántartott halom, melyek közül öt határhalom (Balmazújváros és Debrecen határán)

7.2. Natura 2000 területek

7.2.1. Hortobágy különleges madárvédelmi terület

A 7.1.1. pontban leírt, a HNP-vel egyező területi kiterjedésben, továbbá a K.V-3. víztározó területén, kb. 3 km² kiterjedésben.

7.2.2. Természetmegőrzési területek

7.2.2.1. Hortobágy kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület (HUHN20002) több sávban érinti Hajdúböszörmény külterületét:

A Hortobágyi Nemzeti Parknak az előzőekben meghatározott kiterjedésében, jóval nagyobb területen Pródtól északra és délre, elsősorban a Keleti-Főcsatorna nyugati oldalán, kisebb kiterjedésben a keleti oldalán.

7.2.2.2. Debrecen-Hajdúböszörményi tölgyesek kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület (HUHN20033) a Rákóczi – erdő, Bodai – erdő, Belső – erdő és a Város erdő területén található.

A fenti területek kiterjedése az elmúlt évben nem változott.

A természetvédelmi oltalom alatt nem álló, de természetvédelmi szempontból értékes területek közül kiemelkedik a Csordalegelő nevű terület, illetve annak gyepeként megmaradt részei (Balmazújvárosi úttól északra találkozó iparterülettől északra, a temetőtől nyugatra).

Ezen terület a tágabb környezetben megmaradt egyetlen löszlegelő, mely a védett kései pitypang [*Taraxacum serotinum*), természetvédelmi értéke 5000 Ft] és számos védett fokozottan védett madárfaj élőhelye.

7.3. Helyi jelentőségű természetvédelmi területek

A helyi jelentőségű természetvédelmi oltalom alatt álló területek esetében a védetté nyilvánítás helyi rendeletben történik és a természetvédelmi hatósági jogköröket a **jegyző** gyakorolja, ezért ezen élőhelyekről jelen összefoglalóban nem írunk.

7.3.1. Partos rét és Nagy Nyerges természetvédelmi terület

Védetté nyilvánítás éve: 2004.

A védetté nyilvánítás célja a területen található botanikai és zoológiai értékek védelme, hosszú távú fenntartásuk volt.

A kezelési terv főbb szempontjai a következők

- Állandó vízszint biztosítása
- Önkormányzati kezelésbe vétel
- Élőhely-rekonstrukció megkezdése
- A legeltetés és a nádgazdálkodás előtérbe helyezése más gazdálkodási módokkal szemben.

Érintett Hrsz.-ok	terület		Művelési ág
Hajdúböszörmény, Külterület hrsz.: 01294	22 ha	1178 m ²	nádas
Hajdúböszörmény, Külterület hrsz.: 01293	2 ha	7766m ²	töltés
Hajdúböszörmény, Külterület hrsz.: 01282	1 ha	1621m ²	saját használatú út
Hajdúböszörmény, Külterület hrsz.: 01283/4	ha	6464m ²	szántó
Hajdúböszörmény, Külterület hrsz.: 01283/4	1 ha	761m ²	gyep (rét)
Hajdúböszörmény, Külterület hrsz.: 01283/5	1 ha	5500m ²	mocsár
Hajdúböszörmény, Külterület hrsz.: 01283/6	5 ha	825m ²	gyep (rét)
Hajdúböszörmény, Külterület hrsz.: 01292	6 ha	410m ²	szántó
Hajdúböszörmény, Külterület hrsz.: 01286	37 ha	7808m ²	nádas és töltés
Hajdúböszörmény, Külterület hrsz.: 01286	ha	6639m ²	gyep
Összesen			

7.3.2. Disznós-háti gyepek és erdő természetvédelmi terület

Védetté nyilvánítás éve: 2004.

A védetté nyilvánítás célja a terület botanikai és zoológiai értékeinek megóvása volt. Sok védett, illetve fokozottan védett állat- és növényfaj figyelhető meg a területen, illetve az ősgyep olyan fajokat tartalmaz, amelyek a környező területekről eltűntek. A telepített kocsányos tölgyes erdő fiatal kora ellenére jelentős botanikai értékeket képvisel.

A kezelési terv főbb elemei

Az erdő esetében:

- A terjedőben lévő adventív fa és cserjefajok visszaszorítása.
- Vaddisznók távol tartása a területtől.
- A védett orchidea állomány feltérképezése, további kutatása.
- Természetszerű erdőfelújítás (tölgyfák vetés, csemeteültetés, ápolás)
- Vegetációs időn kívüli erdőgazdasági munkák – Lehetőleg hóborítás idején
- Mesterséges fészekodú - telep kialakítása és fenntartása.

A gyepek esetében:

- A terjedőben lévő gyomfajok terjedésének megakadályozása, visszaszorítása.
- A gyepek terület határainak kijelölése a további beszántások megakadályozása.
- Kíméletes gyepegzeldősítést kell folytatni (Gyepkímélő kaszálás, műtrágyázás felülvizsgálata megakadályozása)
- A kaszálások időpontjának a védett növények életciklusához igazítása (virágzás befejezése, magérés kivárása) egyeztetés természetvédelmi szakemberekkel.

Érintett Hrsz.-ok	terület		művelési ág
Hajdúböszörmény, Külsőterület hrsz: 859/9	1 ha	886 m ²	erdő
Hajdúböszörmény, Külsőterület hrsz: 859/31/a,c,d	ha	8362 m ²	Gyep (legelő)
Hajdúböszörmény, Külsőterület hrsz 859/31/b	3 ha	7468 m ²	szántó
Hajdúböszörmény, Külsőterület hrsz: 859/32/a	1 ha	8941m ²	szántó
Hajdúböszörmény, Külsőterület hrsz: 859/32/b	12 ha	517 m ²	legelő
Hajdúböszörmény, Külsőterület hrsz: 859/32/d	ha	2069m ²	Kivett, saját használatú út
Hajdúböszörmény, Külsőterület hrsz: 859/33	ha	7102m ²	gyep
Összesen:	20 ha	5345 m ²	

7.3.3. Hajdúböszörményi gyöngyvirágos-tölgyes erdőrészek

Védetté nyilvánítás éve: 1981

A védelem indokolása: A Hajdúböszörményi gyöngyvirágos erdőrészzel utolsó maradékai a térség homoki kocsányos tölgyeseinek. Az állományalkotó fafaj: a kocsányos tölgyes, egyenesen sok idős akác is található. A cserjeszint gazdag és változatos. A lágyszárú növények között megtalálhatóak a területre jellemző természetes erdőtársulás kísérő növényei. A változatos növényvilág és gazdag énekes madárvilág természetes életközösségének megőrzése teszi indokolttá a terület védelmét.

Elhelyezkedése, területe: A Hajdúböszörmény 086/14/a, 086/15,16 hrsz.-ú erdőművelési ágú területen helyezkedik el. A terület erdőgazdasági üzemtervi jele: 35 D, 36 C. A terület kiterjedése: 1121,3583 ha

A határozatban előírt főbb kezelési irányelvek:

- Egészségügyi gyérítést kellő időben és óvatossággal kell végezni.
- Az erdőrészeket a lehető leghosszabb ideig fenn kell tartani.
- A természetvédelmi jogszabályban foglalt tilalmak és korlátozások betartása.
- Tilos a védett területen a növényzet pusztítása, károsítása, a madárvilág háborgatása.
- A védett terület szabadon látogatható.
- A védett terület határán „Természetvédelmi terület” feliratú táblákat kell elhelyezni.

7.3.4. Hajdúböszörményi gyertyános tölgyes erdőrészlet

Védetté nyilvánítás éve: 1986

A védelem indokolása: A védetté nyilvánított területen a nyírségi pusztai és gyöngyvirágos tölgyesekre egykor oly jellemző, jelenleg fokozottan védett magyar nőszirm (Iris aphilla ssp. Hungarica/ telepei találhatóak. E ritka lágyszárú növény élőhelye védelmet érdemel. A védendő terület Hajdúböszörmény határában összefüggő erdőterület egy erdőrészletét képezi.

Elhelyezkedése, területe: A Hajdúböszörmény város külterületén a 086/14/a,086 /15,16 helyrajzi számú erdő művelési ágú területen helyezkedik el. A terület erdőgazdasági üzemtervi jele: 32A Kiterjedése:1121 ha 3583 m²

Főbb kezelési irányelvek:

- A védett területe állapotának rendszeres ellenőrzése, fenntartása.
- A védett terület növényzeti értéket képvisel, szabadon látogatható.
- A természetvédelmi jogszabályban foglalt előírások, tilalmak és korlátozások betartása.
- A védett terület határán „Természetvédelmi terület” feliratú táblákat kell elhelyezni.

7.3.5. Gyöngyvirágos-tölgyes helyi jelentőségű természetvédelmi terület

Védetté nyilvánítás éve: 1996

A védelem indokolása: A védetté nyilvánítás célja, hogy a terület őrizz meg a Városi erdőn egykor jellemző gyöngyvirágos-tölgyes egy darabját; védje az élőhely-sziget növény- és állatvilágát, továbbá tegye lehetővé az értékek bemutatását.

Elhelyezkedése, területe: A külterület 087/27/a,c hrsz-on található erdőművelési ágú terület, erdőgazdasági üzemtervi jele: 53 H, 54 F,G, kiterjedése: 24,3473 ha

Főbb kezelési irányelvek:

- A védett területen nem szabad olyan tevékenységet folytatni, amely a terület növény- és állatvilágának létét veszélyezteti.
- A területen élő növények és állatok gyűjtéséhez, vegyszerek alkalmazásához, kutatáshoz a Polgármesteri Hivatal engedélyes szükséges.
- A védett területen lévő erdők kezelését az érvényes erdőtervi előírásoknak és az azt kiegészítő természetvédelmi irányelveknek megfelelően kell végezni.
- Fahasználati munkák csak fészkelési és vegetációs időn kívül folytathatók a védett területen.
- A talaj védelmében a faanyag közelítése fagyott, lehetőleg hóval borított talajon történhet. Gépi közelítés tilos.
- A gyérítés során száraz elpusztult fákat a területen vissza kell hagyni. A kitermelt anyag csak védett területen kívül készíthető.

- Gyérítések során a honos kísérő fafajok (körte, szil) kímélendők, az akác visszaszorítandó.
- A védett terület határát „Természetvédelmi terület” feliratú táblákkal kell jelölni.

7.3.6. Tócsóvölgy helyi jelentősége természetvédelmi terület

Védetté nyilvánítás éve: 1996

A védelem indokolása: Mint geológiai, geográfiai határterület a Tócsóvölgy és környéke növényföldrajzi határterületet is jelent, s mint minden átmeneti egység élőlény-földrajzi szempontból sajátos keveredést, mintegy a fent jelölt vidék flórájának és faunájának a gazdag mivoltát is jelenti. Flóratörténeti szempontból ez a terület volt forrásvidéke a jégkorszak utáni különböző periódusok és nem kevésbé a legutolsó napjainkig lehúzódó korszak flóraváltásának és beerdősödésének.

Elhelyezkedése, területe: A Hajdúböszörmény város külterületén a következő helyrajzi számokon helyezkedik el: 0211, 0214, 0215, 0218, 0208/11-21, 0208/22, 0210/4-8, 0213/6 0216/1-6, 0216/12-26, 0217/14, 0217/16 Kiterjedése: 244.584 m²

Főbb kezelési irányelvek:

- A Tócsóvölgy T.T. tájképet, növény- és állatvilág tenyészetét óvni kell minden olyan hatástól, mely fennmaradásukat veszélyezteti. Ezért a területen nem szabad olyan létesítményt elhelyezni vagy üzemeltetni, amely a táj jellegét, növény- és állatvilágát zavarja vagy veszélyezteti.
- Figyelmet kell fordítani a legelők, kaszálók, nedves laposok, facsoportok, magányos fák természetes viszonyainak fenntartására és jellegének megőrzésére.
- A kaszálók, rét védelme:
- Tájrekonstrukció:
 - o Védőfásítás, védőcserjésítés a mezőgazdasági és a védett területek találkozásánál.
 - o A tájrekonstrukció csak fokozatosan történhet, melyhez a többletköltséget az önkormányzatnak kell biztosítania.

7.3.7. Zeleméri középkori templomrom

Védetté nyilvánítás éve: 1981

A védelem indokolása: A Zeleméri templomrom jelentős megyei műemlékünk, mely egy, a középkorban elpusztult falu egyedül fennmaradt emléke. A védelem célja a méltó műemléki környezet létrehozása és fenntartása.

Elhelyezkedése, területe: A Hajdúböszörmény 0210/2 hrsz.-ú kivett művelési ágú területen van. Kiterjedése: 3181 m²

Főbb kezelési irányelvek:

- A Tvt.-ben előírt előírások betartása
- A védett területet tisztán kell tartani.
- A természetvédelmi jogszabályban foglalt tilalmak és korlátozások betartása.
- Tilos a védett területen lévő felépítményt, valamint a növényzetet károsítani.
- A védett terület szabadon látogatható.

7.3.8. Helyi jelentőségű természetvédelmi értékek

Hajdúböszörmény közigazgatási területén jelenleg helyi védelem alá helyezett fa, facsoport vagy fasor nem található.

7.3.9. Fürdőkeri Park

Védetté nyilvánítás éve: 2015

A védetté nyilvánítás indoka: A parkban található növény- és állatvilág jelentős természeti értéket képviselnek. A területen számos őshonos növényegyed található, melyek közül több mérete, kora, történeti jelentősége is kiemelkedő. Az értékes madárvilág és kételtű fauna helyi civilek folyamatos megfigyelésének tárgya, számos akció zajlott a madarak élőhelyének fenntartása és a madarak folyamatos élelmének biztosítása érdekében. A terület fenntartásával, fejlesztésével a város lakói és turisták számára is kikapcsolódást, pihenést biztosító terület növény- és állatvilágát védjük.

Elhelyezkedése, területe: Hajdúböszörmény, 6497 hrsz. (Vásár tér 3.) kivett művelési ágú területen van (táborhely)

Kiterjedése: 4.4755 m².

Főbb kezelési irányelvek:

Élőhelyek kezelése, fenntartása

- A park területén az elpusztult és kivágott faegyedek helyén és egyéb ültetésre alkalmas helyeken a térségre jellemző őshonos fafajok változatait kell telepíteni.
- A biológiai korhatárt elérő gombásodó, száradó, beteg és balesetveszélyes faegyedek eltávolítását lehetőség szerint a vegetációs időszakon kívül kell elvégezni.
- A park területén az idős, sérült vagy beteg, gombakárosított faegyedek károsodott részeit el kell távolítani. El kell végezni a száraz, korhadó és balesetveszélyes ágak levágását, sebkezelését, ápolását.
- A fás területek kezelésével kapcsolatos munkálatok kizárólag szeptember 1. és október 31. között végezhetők.
- Erdészeti lombkárosítók elleni vegyszeres védekezés (ideértve a szelektív szerek alkalmazását is) kizárólag a park különös jelentőségű dendrológiai értékei nagymértékű károsodásának vagy pusztulásának megelőzése céljából végezhető.

8. Környezetvédelmi rendezvények

2017. április 22. – Föld Napja

Április 21-én Hajdúböszörmény kivezető közútjainak kijelölt szakaszaira szemétszedési akciót szerveztünk.

2017. április 22-én elektronikai hulladékgyűjtés volt a főtéren. A Város több pontján ültettünk fát. A Zöld kör szervezésében a fokozottan védett ürge állományának felmérésére került sor Hajdúdorog határában. „A Legyél te is a Föld barátja” című előadást hallgathatták meg az érdeklődők. „Tiszta város, zöld környezet” címmel rajzpályázatot hirdettünk, az óvodások és az általános iskolások számára, melynek díjátadója zárta a napot.

2017. szeptember 15 - szeptember 17. – TeSzedd! – Önkéntesen a tiszta Magyarországért

Az idei „TeSzedd! – Önkéntesen a tiszta Magyarországért” akció szeptember 15 - szeptember 17. között került megrendezésre, melyre előzetesen országosan 175.000 önkéntes jelentkezett. Az immár hetedik alkalommal megtartott szemétszedési akción három nap alatt, közel 1732 helyszínen végeztek az országban „nagytakarítást”.

Az akció célja nem csak az eldobált szemét összeszedése, az illegális hulladéklerakók felszámolása, hanem a társadalmi szemléletformálás, a környezet iránti érzékenység erősítése is. A TeSzedd!-nek emellett az önkéntességet, az önkéntes tevékenységet népszerűsítő, és közösségépítő szerepe is van. Hajdúböszörményben több csoport is csatlakozott az akcióhoz. A Polgármesteri Hivatal önkéntesei a Városi Fürdő és Csónakázó-tó környékén, a polgárőrök a Hadházi erdőben és a szőlőskertekben, a hajdúvidiek a buszmegálló és vasút környékén, míg a közcélúak a főutak mentén gyűjtötték a szemetet.

A városban folyó nagy volumenű START Munkaprogram keretein belül rendszeres az illegális hulladéklerakók felszámolása. A közmunka programnak köszönhetően környezetünk érezhetően tisztább, így vélhetően ennek okán idei évben kevesebb hulladékot gyűjtünk össze.

Az akcióhoz kapcsolódóan kb. 2500 kg kommunális hulladék került be a regionális hulladéklerakóra.

2017. szeptember 16-22. - Európai Autómentes Nap - Európai Mobilitási Hét

A rendezvényhét minden napján környezetvédelmi és közlekedésbiztonsági programokkal vártuk az érdeklődőket. A célközönség az óvodások, általános és középiskolások, valamint a város egész lakossága volt. Az események főként belvárosi területre terveztük, a túrák külterületi védett természeti területre (Tócsóvölgy) és természeti emlékhöz (Zeleméri Csonkatoronyhoz) irányultak. Az előadásokat, a kiállítást a Sillye Gábor Művelődési központban rendeztük meg. Szinte valamennyi programot jellemezte a közlekedésbiztonságra, a közlekedés szabályosságára történő figyelemfelhívás, a kerékpározással kapcsolatos szabályok megismertetése és kerékpár, mint környezetbarát közlekedési eszköz népszerűsítése kiemelt szerepet kapott akcióink során. A rendezvényhét résztvevőinek számát **6000 főre** becsültük.

Néhány kiemelt programunk: Rajz- és fotó kiállítás, ingyenes a Tócsó-völgybe, kerékpártúra Zelemérré, közlekedésbiztonsági előadások és filmvetítés, kerékpáros extrém ügyességi verseny, környezetvédelmi vetélkedők, elektronikai hulladékgyűjtés, körútfutás, Vöröskereszt bemutató, triál bemutató, gondolkodó sarok, egészségügyi szűrővizsgálatok, gyógytorna időseknek, kerékpáros felvonulás.

9. A környezetvédelmi alap 2017. évi alakulása

Hajdúböszörmény Város Önkormányzata 2004-ben alkotta meg a 27/2004. (IV. 30.) Önk. rendeletet az önkormányzati környezetvédelmi alap létrehozásáról. A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény alapján a Hajdúböszörmény Város közigazgatási területén, környezet- vagy természetvédelmi ügyekben kiszabott bírságok (a hivatkozott rendelet 2. §-ának megfelelően) a környezetvédelmi alap bevételeit képzik. A környezetvédelmi alapot az Önkormányzat kizárólag környezet- vagy természetvédelmi célok megvalósítására használhatja fel.

Hajdúböszörmény közigazgatási területén 2017. évben Hajdúböszörmény Város Jegyzője által kiszabott bírságok és a Tiszántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség által kiszabott környezetvédelmi bírságok 30%-a, mindösszesen 15.000 Ft került a környezetvédelmi alapba.

Hajdúböszörmény Város Önkormányzata 31/2004. (VI.28.) Önk. rendeletében határozza meg a talajterhelési díjra vonatkozó szabályozási rendszert. E rendszer lényege, hogy azok az ingatlan tulajdonosok, akik ingatlana előtt műszakilag rendelkezésre áll a közcsatorna, de arra nem kötöttek rá, talajterhelési díj megfizetésére kötelezettek. A talajterhelési díjat első ízben 2005-ben kellett önbevallás alapján megfizetni. A talajterhelési díjból származó bevételek szintén a város környezetvédelmi alapját illetik meg.

A Vízműtől kapott adatok alapján 74 adózó részére küldött ki az adócsoport bevallást talajterhelési díj fizetési kötelezettség ügyében, ebből a díjfizetés alól mentes 59 fő, akik nem rendelkeznek aknával.

2017. évben ténylegesen befolyt talajterhelési díj, ami a költségvetésnek leutalásra került évközben: 1.583.806.- Ft.

Kérjük a Tisztelt Lakosságot, hogy környezetvédelemmel, kapcsolatos panaszaiikkal, problémáikkal, tapasztalataikkal, kérdéseikkel bizalommal forduljanak a Polgármesteri Hivatal illetékes munkatársaihoz!

Hajdúböszörmény, 2018. június 20.

Kiss Attila
polgármester

Koláné Dr. Markó Judit
jegyző

**Tájékoztató Hajdúböszörmény Város Önkormányzata Képviselő Testülete részére a
TUNGSRAM Operations Kft. gyárában és annak környezetében folyó talajvíz kármentesítésről
2018. június**

A gyár előző tulajdonosa, a GE 2002-ben ipari eredetű vegyi anyagok jelenlétét észlelte a gyár területe alatt, amelyek a 70-es, 80-as évek, a GE tulajdonszerzését megelőző időszak vegyianyag és hulladék kezelési gyakorlatának és akkori kibocsátásoknak volt a következménye. Az ipari terület alatt kialakult gócból a vegyi anyagok a talajvízben oldódva több, egymást részbe átfedő csóvát képeztek, és a csóvák a talajvíz természetes mozgásával terjedtek a gyártól északnyugati irányba, a felszín alatt 10 – 40 méter mélységben.

A felismerést követően a GE az illetékes hatóságok felügyelete mellett, velük együttműködve dolgozott a helyzet kezelésén. 2013-ban a törvényi előírásoknak megfelelően benyújtotta a környezetvédelmi felügyelőségnek a vizsgálatok eredményeit összegző Tényfeltárási Záródokumentációt, valamint a tervezett kármentesítési intézkedéseket körvonalazó Műszaki Beavatkozási Tervet, amely dokumentumokat a hatóság a 3387/18/2013 sz. határozatában elfogadta. A határozatban a felügyelőség a kármentesítés legfőbb céljaként a csóvák további terjedésének megelőzését és a talajvíz minőségének javítását írta elő.

Az ezt követő években a rendszeresen végzett monitoring mellett a GE intenzíven folytatta – az egyébként proaktív módon már a tényfeltárási időszakában megkezdett – beavatkozások végrehajtását, a kármentesítő rendszerek kivitelezését. Az elérhető kármentesítési technológiák előzetes értékelése során arra a következtetésre jutott, hogy az adott körülmények között a kitűzött célokra a leghatékonyabb és a leginkább megvalósítható módon ú.n. „*pump-and-treat*” rendszerek létesítése felel meg, mind a csóva frontvonalánál, mind pedig a gócterületek lokalizációja érdekében. Ezek a rendszerek a talajvíz folyamatos szivattyúzása – ezáltal a vegyi anyagok terjedését gátló hidraulikus akadály kialakulásán – és a kitermelt víz kezelésén alapulnak.

Mint közismert, 2018 áprilisától a gyár új tulajdonoshoz került, és Tungsram Operations Kft. néven működik tovább. A további monitoring tevékenység, a már elkészült rendszerek üzemeltetése valamint a még szükséges beavatkozások megvalósítása már a Tungsram Operations Kft.-ra hárul. Az új tulajdonos tudatában van a hajdúböszörményi gyár környezetében fennálló környezetvédelmi helyzetnek, és a Tungsram Operations Kft. – csakúgy, mint jogelődje – teljes mértékben elkötelezett a törvényi és hatósági előírásoknak és kötelezéseknek való megfelelés iránt. Egyúttal szeretné fenntartani a lakosokkal, az Önkormányzattal, érintett hatóságokkal a helyzet kezelése során kialakult korrekt partneri kapcsolatot.

A csóvaterjedést gátló rendszer bővítése

A GE a felszín alatti vízben oldott mélységi vegyi anyag csóva külső határvonalának feltárását követően 2007-ben létesítette, és 2012-ben kibővítette a terjedést gátló rendszer elemeit a gyártól északnyugatra, a vasútvonal nyugati oldala mentén. 2017-ben elkezdte ennek a rendszernek a további bővítését két újabb kitermelő kút létesítésével az Önkormányzat tulajdonában lévő ingatlanon (hrs. 829/9). A kibővített rendszer a korábbinál nagyobb flexibilitást és optimálisabb üzemeltetést tesz lehetővé.

A két új kút és az azokat a Radnóti utcai ingatlanon már korábban megvalósult vízkezelő berendezéssel összekötő csővezetékek létesítése 2017 év végéig megtörtént, ezek bekötése a berendezésbe folyamatban van, a kibővített rendszer próbaüzeme még június hónapban megkezdődik.

A nyugati gócterület lokalizációja

2017. év végére befejeződött a talajvíz recirkulációs rendszer kiépítése a gyár nyugati területén, és decemberben megkezdődött a rendszer próbaüzeme. Ebben a rendszerben nyolc kitermelő kút működik a Kinizsi utca mentén, a lovaspálya környezetében (Önkormányzati tulajdonú területen). A kitermelt vizet a szükséges gépészeti egységek segítségével a gyár délnyugati területén megépített medencébe szállítjuk, amely biológiai szűrőmezőként működik.

Itt a vízkezelés alapgondolata az, hogy különféle vegyszerek alkalmazása helyett a természet öntisztuló képességét eltanulva, célzottan megtervezett biológiai folyamatokra bízunk a talajvíz megtisztítását. A kezelt vizet visszajuttatjuk a talajba oly módon, hogy a kitermelő és a nyelető/injektáló kutak között a víz forgása mintegy zárt rendszerként jöjjön létre (recirkuláció).

A tőzeggel fedett medencébe telepített vízinövények növelik a víztisztítás hatékonyságát

A rendszer paramétereinek optimális beállítása – a nagy víztömegből és a biológiai folyamatok jellegéből adódóan – hosszabb időt vesz igénybe, ezért is javasoltunk egy éves időtartamot a próbaüzem lefolytatására. Ennek ellenére az eddigi tapasztalatok kedvezőek és az eredményeket már biztatóknak lehet mondani – a várt tisztulási folyamat jelei mutatkoznak az adatokban. A rendszer üzemeltetési engedélyét a próbaüzem lezárultával, az év vége felé fogjuk megkérni az illetékes vízügyi hatóságtól.

A középső terület lokalizációja

A gyár középső területén továbbra is a 2011-ben kialakított kármentesítő rendszer üzemel, amely a gyár északi kerítése mentén két kitermelő kutat, a vízkezelő berendezést, és a déli oldalon lévő injektáló kutakat foglalja magában. A továbbiakban az az elképzelésünk, hogy az itt kitermelt vizet is a nyugati terület víztisztító rendszerébe továbbítjuk, ahol várakozásunk szerint a jelenleginél jobb tisztítási hatékonyságot tudunk elérni. A nyugati rendszer tervezése és kiépítése már ennek a lehetőségnek a figyelembevételével történt.

A keleti terület lokalizációja

A GE elkészítette a gyár keleti területén azonosított gócok lokalizációját célzó rendszer koncepcióját és terveit. A tulajdonosváltást követően az új tulajdonos és képviselői jelenleg értékelik a kidolgozott terveket, és rövidesen döntenek a megvalósítás módjáról.

Kapcsolat a lakosokkal

Társaságunk számára a környezeti kockázatok kezelésén túl a továbbiakban is elsődleges prioritású a lakosok egészségének védelme. Ennek legfontosabb eleme a vegyi anyagokkal való közvetlen érintkezés (expozíció) lehetőségének kizárása. Ezt a célt szolgálja a megjelölt területen a lakossági kutak használatának a Jegyző által elrendelt tilalma, amit kiegészítettünk kutak (saját költségünkön történő) eltömedékelésére vonatkozó ajánlattal. 2017-ben (a már korábban elvégzett kútlezárásokon túl) további 5 ingatlan tulajdonosaival tudtunk megállapodni az ingatlanjaikon található kutak eltömedékeléséről és ehhez kapcsolódó egyösszegű átalány kifizetéséről.

A talajvíz minőségének folyamatos monitoringján kívül a gyár északi oldala mentén, a Kinizsi utca vonalában továbbra is rendszeresen ellenőrizzük a talajvízből a talajba esetlegesen kipárolgó gőzök koncentrációját. A mérési eredmények a korábbiakhoz hasonlóan a kockázatbecslés alapján megállapított, további intézkedések szükségességére utaló küszöbérték alatt vannak.

A folyamatban lévő kármentesítési tevékenységek, az egyes kármentesítési rendszerek létesítése során sok tevékenység szükségszerűen a lakóterületen, vagy annak közvetlen környezetében történik. Méltányolva az érintett lakosság türelmét és támogatását ehhez a szükséges és fontos munkához, a tavalyi évben egy közösségi felajánlás formájában esővíz gyűjtésére szolgáló tartályokat ajánlottunk fel az érintett lakosoknak. Az ajánlatot a lakosok szívesen fogadták, és ez év tavaszán több, mint 130 ingatlan tulajdonosaihoz juttattuk el a választásuk szerinti tartályokat